

“สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน”
ชุด

บันทึกแห่งความภูมิใจ
กล้าเติบโตใหญ่
ตามรอยเท้าพ่อ

“สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน”

ชุด

บันทึกแห่งความภูมิใจ
กล้าเติบโตใหญ่
ตามรอยเท้าพ่อ

สารบัญ

“สืบสวนพระราชดำริ
สู่ความยั่งยืน”

บันทึกroyทาง
ของเหล่าต้นกล้า
จาก RDPB Camp
สู่วิถีตามรอยเท้าพ่อ

บันทึกต้นกล้ารุ่น 3

กอล์ฟ - วรวิทย์ วงษ์เล็ก
กับธุรกิจแนวคิดใหม่
Trash Lucky
รีไซเคิลลึนโฮค

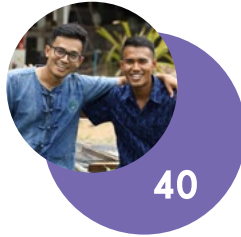
บันทึกต้นกล้ารุ่น 5

บิว - ธีรวัฒน์ สาสิทธิ์
ลูกชาวนาผู้กล้าก้าว-ล้ม-ลุก
จากปลูกข้าวไม่เป็น
จนเป็นแบรนด์
“เด็กปลูกข้าว”

บันทึกต้นกล้ารุ่น 6

ครุเต๋ นักพัฒนา-
จิตอาสา ผู้มีพ่อหลวง
เป็นแรงบันดาลใจ

บันทึกต้นกล้ารุ่น 4 & 7

ตามส่อง “ความสุข
เก่าฟ้า” ของ 2 พี่น้อง
แห่งสวนบุญญตรี-ไร่กัทสม
ณ เมืองคอน

บันทึกต้นกล้ารุ่น 8

หนุ่มน้อยหัวใจแกร่ง
ไฟแรงพันธุ์รีออค
ผู้สร้าง “ศรีทา
ออร์แกนิกฟาร์ม”

สำนักงาน กปร.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2524

รัฐบาล ได้ออก "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พ.ศ. 2524" ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2524 ได้มีองค์พระระดัษชาติ ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรียกว่า

คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

มีสำนักงาน กปร. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการ กปร.

นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการและเลขาธิการ กปร. เป็นกรรมการและเลขานุการ

สำนักงาน กปร. อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี
มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1

รับเสด็จ เพื่อรับและประมวลพระราชดำริ สำนวณ ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำแผนงาน หรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งพิจารณาและเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2

ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4

ปฏิบัติงานเลขานุการของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5

ปฏิบัติงานด้านวิชาการ การจัดระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

6

ปฏิบัติงานที่อื่นตามที่ได้รับพระราชภาระ หรือตามที่ กปร. มอบหมาย หรือตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

7

ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ตั้งแต่รัชสมัย พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้เสด็จพระราชดำเนินไป ทรงเยี่ยมราษฎรที่ประสบความทุกข์ยากในถิ่นทุรกันดารทั่วทุกแห่งหน พร้อมกับการทรงงานพัฒนาในด้าน ต่างๆ ในทุกคราวจะมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยเสด็จด้วย จวบจนระยะเวลาล่วงเลยมายาวนาน และก่อเกิด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริกว่า 4,800 โครงการ กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของ ประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ราษฎรได้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ต่อมา ในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสืบสาน รักษา และต่อยอดพระราชปณิธานของสมเด็จพระ บรมชนกนาถและสมเด็จพระบรมราชชนนี ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ บรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทุกด้าน ด้วยพระราชหฤทัยที่มุ่งมั่น “เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”

สำนักงาน กปร. จึงเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานสนองพระราชดำริที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และมีการกิจที่สำคัญอีกด้านคือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ พระราชกรณียกิจแนวพระราชดำริ และผลสำเร็จโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้ขยายผลไปสู่ราษฎรในวงกว้างขึ้น แม้ยามเกิดวิกฤตการณ์ของบ้านเมือง แนวพระราชดำริที่พระราชทานไว้ยังคงนำมาแก้ไขปัญหาได้เสมอ ดังนั้น สำนักงาน กปร. จึงเล็งเห็นความสำคัญของการสืบสานและเผยแพร่พระราชปณิธานไปสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติ จึงได้ดำเนินการจัด โครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) โดยมีการดำเนินโครงการมาตั้งแต่ปี 2554 จนถึงปี 2563 นับเป็นรุ่นที่ 10 เพื่อเป็นการขยายผลการเรียนรู้เกี่ยวกับแนวพระราชดำริและพระราชกรณียกิจการพัฒนาด้านต่างๆ ผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์เรียนรู้ ปรชาญชาวบ้านในพื้นที่ แก่เยาวชนจากสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ ซึ่งจะได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ เป็นการได้รับความรู้เชิงบูรณาการผสมผสานกับการเรียนรู้จากพื้นที่จริง ทำให้การถ่ายทอดการเรียนรู้เป็นไปอย่างถูกต้อง อีกทั้งจะเป็นการจุดประกายความคิดที่จะสามารถนำผลสำเร็จของโครงการฯ ไปประยุกต์ปฏิบัติได้จริง ทั้งต่อการศึกษาและการดำรงชีวิตให้บังเกิดความมั่นคงและยั่งยืนในสังคมสืบต่อไป

ในปี 2563 มีการดำเนินโครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) มาเป็นปีที่ 10 จึงได้มีการติดตามประเมินผลสำเร็จของเยาวชนที่เคยผ่านการเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ (RDPB Camp) รุ่นที่ 1 - 9 และได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ใน 2 รูปแบบ คือ การจัดทำวีดิทัศน์และการจัดทำหนังสือ สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน เพื่อบันทึกรอยทางของเหล่าต้นกล้าจาก RDPB Camp สู่วิถีตามรอยเท้าพ่อ

บันทึก อะไร ? ทำไม บันทึก ?

หนังสือ “สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน” ชุด “บันทึกแห่งความภูมิใจ กล้าเติบโตใหญ่ ตามรอยเท้าพ่อ” เล่มนี้ สำนักงาน กปร. จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการติดตามความสำเร็จของเยาวชนที่ผ่านการเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ หรือ RDPB Camp รุ่นที่ 1-9 ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) โดยการสำรวจ ประสานหาข้อมูลประวัติ การประกอบอาชีพ เป็นต้น ของเยาวชนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนฯ ในรุ่นที่ 1-9 ซึ่งกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ รวมจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน จากนั้น ได้มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและถ่ายภาพ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือก คือ การน้อมนำแนวพระราชดำริหรือองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริจากการเข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนฯ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพในปัจจุบัน ก่อเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว สถาบันการศึกษา ชุมชน สิ่งแวดล้อม และสังคม เป็นต้น รวมทั้งสามารถสะท้อนถึงหลักคิดและวิถีชีวิตที่อาจจุดประกายสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อ่านทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ที่จะเติบโตกลายเป็นกล้าไม้สำคัญรุ่นต่อไปของประเทศชาติ สมกับปณิธานของโครงการและหนังสือที่มุ่ง “สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน” นั่นเอง

บันทึกสะท้อนผลสัมฤทธิ์ จุดประกายความคิด-สุขชีวิตต้นกล้า

สำนักงาน กปร. เชื่อมมันอย่างยิ่งว่า เรื่องราวจากคำบอกเล่าและประสบการณ์จริงของเยาวชนตัวอย่างทั้ง 6 คนที่ผ่านการคัดกรองเลือกเฟ้นให้ตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จะสะท้อนถึงเส้นทางเดินในชีวิตของพวกเขา ย้อนหลังไปนับแต่วันที่ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของ RDPB Camp ในแต่ละรุ่น ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย ได้มิตรภาพที่ทั้งเหนียวแน่นและยืนยาวจากเพื่อนร่วมรุ่นหลากหลายสถาบันการศึกษาที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ จนกระทั่งแยกย้ายเติบโตไปตามเส้นทางชีวิตของตนเอง น่องๆ เยาวชนตัวอย่างทั้ง 6 คน ต่างได้น้อมนำทฤษฎีความรู้ แนวพระราชดำริ พระราชดำรัส และหลักคิด-หลักทำที่ได้จากการเข้าค่ายฯ มาประยุกต์ใช้กับการทำงาน และการดำเนินชีวิตของทั้งตนเอง ครอบครัว และชุมชนที่ตนสังกัดอยู่อย่างต่อเนื่องจริงจิ่ง ผ่านการลองผิดลองถูก ศึกษาเพิ่มเติม ล้มแล้วก็ลุก ผ่านพบและก้าวข้ามอุปสรรคนานาประการ ด้วยจิตใจที่มุ่งมั่นเข้มแข็งเปี่ยมแรงบันดาลใจที่ได้ซึมทราบจากพระราชจริยวัตรอันงดงามและทรงคุณอันประเสริฐของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อย่างมีรู้เลื่อมคลาย กว่าจะเดินทางมาถึงจุดที่น่าชื่นใจในทุกวันนี้ได้ ถือเป็นผลสำเร็จที่น่าประทับใจ และควรค่าแก่การบันทึกไว้ เพื่อส่งต่อเป็นประกายความคิดและพลังใจสู่สังคมในวงกว้างต่อไป

กอล์ฟ - วรวิทย์ วงษ์เล็ก
RDPB Camp รุ่นที่ 3
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

บุก - ว่าที่ร้อยตรี มานะวุฒิ กองส่งโสม
RDPB Camp รุ่นที่ 4
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

ปิ๋ว - ธิรวัฒน์ สาสีผล
RDPB Camp รุ่นที่ 5
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

เต้ - ว่าที่ร้อยตรี วีระบุลย์กิตติ ชุมพรผ่อง
RDPB Camp รุ่นที่ 6

ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

เนตร - สิบเอก ชัชวาล ทองส่งโสม
RDPB Camp รุ่นที่ 7

ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ร็อก - เจนณรงค์ ศรีธา
RDPB Camp รุ่นที่ 8

ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

บันทึกต้นกล้ารุ่น 3

กอล์ฟ - วรวิทย์ วงษ์เล็ก
กับธุรกิจแนวคิดใหม่

Trash Lucky รีไซเคิลลุ่นโชค

“ ผมจะไปแจกทองเองทุกเดือน
เวลาเห็นป้าแม่บ้านเงินเดือนไม่ที่มากได้ทอง
จากการที่เขารีไซเคิลกับเรา เราก็แฮปปี้นะ
ที่ได้เห็นเขามีความสุข ”

วรวิทย์ วงษ์เล็ก อายุ 28 ปี นักสิ่งแวดล้อมและผู้ประกอบการ เจ้าของธุรกิจสตาร์ทอัพ “Trash Lucky”

ค่ายเยาวชนรณรงค์สืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 3
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี
จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

กอล์ฟ หรือ วรวิทย์ วงษ์เล็ก คือชายหนุ่มลูกโทนจากเมืองอุดรดิตต์ ผู้เปี่ยมพลังและรักธรรมชาติ รักสิ่งแวดล้อมแบบเข้าเส้นเลือด ความรักนี้คือแรงผลักดันสำคัญที่นำทางเขาให้มาเป็นส่วนหนึ่งของค่ายเยาวชนรณรงค์สืบสานพระราชดำริ หรือ RDPB Camp รุ่นที่ 3 ตั้งแต่ครั้งยังเป็นนักศึกษาปี 1 ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง และเป็นประกายผลักดันต่อเนื่องให้เขานำความรู้ แรงบันดาลใจ ประสบการณ์ และสัมพันธภาพอันเหนียวแน่นที่ได้จากการร่วมค่ายฯ มาสร้างสรรค์ธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดใหม่โดดเด่นโดนใจในนาม Trash Lucky

ว่าแต่ ชยะ กับ ความโชคดี ที่ดูเหมือนไม่มีอะไรเกี่ยวกับจะมาสัมพันธ์และส่งผลลัพธ์อัศจรรย์ทั้งต่อธุรกิจและโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมที่กอล์ฟ (รวมทั้งพวกเรา) รักได้อย่างไร อ่านต่อไปแล้วคุณอาจร้อง อะฮ่า! แทนคำตอบ

ทั้งทำงาน + เรียน + ทำกิจกรรม ทำได้ไง? ตามใจเธอดู

เพราะตัดสินใจเปลี่ยนเลนจากเรียน วิศวกรรม มาเป็นเด็กชิว เรียน รัต-สาด ตามความสนใจเดิมแท้ ทำให้กอล์ฟเลือกที่จะไม่รับเงินสนับสนุนจากทางบ้าน และเริ่มทำงานส่งตัวเองแบบเต็มตัวตั้งแต่สตาร์ทปี 1 ในวัยเพียง 19 ปี แต่ใช้แค่เรียนไปทำงานเต็มเวลาไปเท่านั้น กอล์ฟยังแบ่งเวลามาทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยตามความสนใจอีกด้วย เมื่อเราชวนว่าเก่งจริง สำหรับกอล์ฟน่าจะไม่มีคำว่าเหนื่อยในพจนานุกรมกระมัง เขาก็ตอบพร้อมก๊วหัวเราะระลึกความหลัง

“เหนื่อยมากครับ เข้าใจคนที่ต้องทำ 3 ภารกิจในเวลาเดียวกัน แคมต้องเรียนให้ได้คะแนนดีๆ ด้วยเพราะเรียนรามฯ ไม่เหมือนเรียนในมหาวิทยาลัยปิดที่มีเพื่อนฝูงคอยช่วยทุกอย่าง อยู่ที่ตัวเองล้วนๆ เลยก็เหมือนฝึกให้เราวินัยมีความรับผิดชอบมากขึ้นนะครับ”

เพื่อนใหม่ และหัวใจของสิ่งที่ได้เรียนรู้

การทำกิจกรรมสิ่งแวดล้อมที่มหาวิทยาลัยนี้เองคือจุดเชื่อมต่อนำทางให้กอล์ฟได้ไปร่วม RDPB Camp รุ่น 3 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งเขาประทับใจกับสิ่งที่ได้รับกลับมามากมาย

“สิ่งแรกคือรูปแบบกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และช่วยให้ได้เรียนรู้เยอะมาก ได้นำกลับมาปรับใช้ในการทำงานจริงหลายอย่างเลย แถมยังได้เครือข่ายเพื่อนที่ดี แต่ที่สำคัญคือได้เรียนรู้โดยตรงเรื่อง “กระบวนการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม” เพราะที่อ่าวคุ้งกระเบนฯ เป็นโครงการต้นแบบของกระบวนการแก้ปัญหาทรัพยากรชายฝั่งได้สำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งผมว่าเป็นเรื่องสำคัญมาก ในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านทรงเล็งเห็นถึงจุดสำคัญ เรื่องการรुकูล้ำพื้นที่ จึงเปลี่ยนให้คนในพื้นที่จากรุกูล้ำมาเป็นดูแลและเป็นการดูแลอย่างต่อเนื่อง เพราะการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ทรงทำมา 30-40 ปี ปัจจุบันนี้สภาพแวดล้อมก็ยังดีอยู่ตลอด นี่คือนิสัยเรียนรู้สำคัญที่ผมได้นำมาปรับใช้ครับ”

25 – 26 – 30 – 5 = Start-up เพื่อสิ่งแวดล้อม

หลังจากจบจากค่ายฯ กอล์ฟก็ยังคงเรียนไป และทำงานเต็มเวลาไปตามระบบเดิมของชีวิต มีการเปลี่ยนงานอีก 2 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อค่าตอบแทนที่สูงขึ้น โดยมีเป้าหมายเพื่อเดินทางท่องเที่ยวได้ตามใจเป็นแรงผลักดันหลัก แต่ครั้งที่ 2 เมื่ออายุมากขึ้น เขาเริ่มเปลี่ยนจุดโฟกัสจากเงิน ไปเป็นเป้าหมายเรื่องอนาคตแทน “งานที่ 3 นี้ผมได้รับตำแหน่งที่สูงพอสมควรพร้อมกับค่าตอบแทนที่น่าพึงพอใจ เรียกได้ว่าประสบความสำเร็จเลยสำหรับคนอายุประมาณ 25 ปี (ในเวลานั้น) พออายุย่าง 26 ผมก็ตั้งเป้าหมายไว้ว่า เมื่ออายุ 30 ผมอยากจะทำ

ธุรกิจของตัวเอง เพราะผมชอบเรื่องธุรกิจ โดยต้องเป็นธุรกิจที่เชื่อมโยงกับสิ่งที่ตัวเองชอบด้วย นั่นคือเรื่องสิ่งแวดล้อม

“ต่อมา ผมได้มีโอกาสพบกับอดีตเจ้านายจากบริษัทแรกที่ผมทำงานด้วยเมื่อ 5 ปีที่แล้ว เป็นการพบกันโดยบังเอิญ ที่ทำให้เราได้สนทนากันแล้วก็ค้นพบว่าเราสนใจเรื่องเดียวกันคือเรื่องสิ่งแวดล้อม และชอบการทำธุรกิจเหมือนกัน เราคุยกันจนถึงขั้นตกลงใจว่า เรามาทำธุรกิจร่วมกันเลยดีกว่า และเขาก็กลายมาเป็น Co-founder คนหนึ่งของผมในการทำธุรกิจสตาร์ทอัพเพื่อสิ่งแวดล้อมชื่อ Trash Lucky ในวันที่ มองย้อนกลับไปเหมือนทุกอย่างถูกเลือกมาแล้วเลยครับ”

แรงบันดาลใจและความรู้จาก RDPB Camp ก่อเกิดโมเดลธุรกิจใหม่แรกสุดของโลก

กอล์ฟเล่าว่าการถือกำเนิดของ Trash Lucky เมื่อราวเดือนมิถุนายน ปี 2562 ได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วน หนึ่งในนั้นที่สำคัญและจะมองข้ามไม่ได้ก็คือเครือข่ายของเพื่อนๆ ร่วม RDPB Camp ผ่านการทำแบบสำรวจวิจัยความต้องการและความคิดเห็นเกี่ยวกับการรีไซเคิลขยะในประเทศไทย อันเป็นโจทย์เริ่มต้นสำคัญของธุรกิจนี้ของเขา ไม่เพียงได้รับแรงสนับสนุนจากเน็ตเวิร์คเพื่อนฝูงเท่านั้น กอล์ฟยังมีโอกาสนำสิ่งที่ได้เรียนรู้หลายอย่างเมื่อครั้งร่วมค่ายฯ มาใช้จริงในการดำเนินธุรกิจด้วย

“สืบสานประเพณีสุกความยั่งยืน”

“หนึ่งเลยครึ่งคือ Public Speaking Skill ทักษะการพูดในที่ชุมชน ซึ่งผมต้องใช้ในการนำเสนอผลงาน สองคือเรื่องของ creativity ความคิดสร้างสรรค์ เพราะเราต้องคิดกิจกรรมใหม่ๆ ตลอดเวลา คิดแล้วก็พูด พูดแล้วก็เขียน เขียนแล้วก็พรีเซนต์ ผมก็ได้เอาทักษะพวกนี้มาปรับใช้ในการทำงาน ธุรกิจสตาร์ทอัพ ของเรามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของกิจกรรมตลอดเวลา ไม่เหมือนคนอื่นที่เป็นแบบซื้อมาขายไป ทำให้เราต้องคิดอะไรใหม่ๆ ออกมาเสมอโดยอิงจากโจทย์ในการแก้ปัญหาแต่ละโจทย์ที่เรากำหนดเพื่อหาคำตอบ และทางออกที่เหมาะสมครับ”

Trash Lucky ซื้อมีต้องขยาย

เมื่อเราตั้งข้อสงสัยว่า ขยะ กับ ความโชคดี ดูช่างไม่มีความเข้ากันเอาซะเลย แล้วทำไมหนอเขาถึงตั้งชื่อธุรกิจว่า Trash Lucky กอล์ฟยิ้มเต็มหน้าและอธิบายยาวอย่างกระตือรือร้น

“เริ่มแรกเลย ธุรกิจเพื่อสิ่งแวดล้อมของเรามุ่งทำเรื่องการจัดการขยะในประเทศไทย เพราะเราเห็นว่าเป็นปัญหาใหญ่และยืดเยื้อมาก จากการศึกษาวิจัยข้อมูลของเราก่อนเริ่มธุรกิจ เราพบว่า ข้อหนึ่ง คนไทยไม่แยกขยะ เพราะคนไทยคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก ส่วนข้อสอง คือคนไทยเป็นคนชอบลุ้นมาก ชอบซื้อหวยทั้งได้ดินและบนดิน ตลาดหวยใหญ่มากนะครับ ปีหนึ่งๆ คนไทยใช้เงินไปกว่า 3 แสนล้านในการลุ้นหวย พอเราเจอข้อค้นพบนี้ เราก็เลยคิดว่าลองทำโมเดลแบบนี้ดีไหม แบบให้คนไทยแยกขยะแล้วเอามาแลกคูปองลุ้นโชค เขาก็ไม่ต้องเสียเงินลุ้นรางวัลจากหวย แค่เปลี่ยนมาแยกขยะ อันนี้มันจะตอบโจทย์เขาได้ทั้งสองเรื่อง เราจึงเริ่มทำเป็นโครงการชื่อว่า โครงการขยะรีไซเคิลลุ้นโชค ซึ่งไม่มีใครเคยทำ นี่คือโมเดลใหม่ และเราเป็นเจ้าของแรกในโลกเลยก็ว่าได้ครับ

“ส่วนรูปแบบของการดำเนินธุรกิจ เราเริ่มจากการให้ความรู้ก่อน ว่าต้องแยกอะไรและแยกอย่างไร จากนั้น เราก็ให้เขาส่งขยะที่แยกแล้วมาที่ Trash Lucky ซึ่งเรามีหลายออฟชั่น เขาจะมาส่งที่จุด drop-off ของ partner เราก็ได้ ถ้าเขาอยู่ต่างจังหวัดก็ส่งไปรษณีย์มา ซึ่งค่าส่งเขาออกเองเพียงแค่ 20-30 บาท ซึ่งเขาก็โอ.เค. เพราะเขารู้ว่าขยะที่เขาส่งมาได้รีไซเคิลจริงๆ โดยสรุปคือ ทุกคนแยกขยะที่บ้านเอง แล้วก็ค่อยส่งให้ Trash Lucky ฟรี โดยที่เราไม่ได้มีการเก็บค่าใช้จ่ายใดๆ เพิ่ม ทุกคนเสียแค่ค่าส่ง เราก็ไม่ได้ให้เงินเป็นค่าตอบแทน แต่เราให้เป็นสิ่งจูงใจแทน คือการลุ้นโชคตามที่เขาชอบอยู่แล้ว เช่น ส่ง 1 กิโลกรัม ได้ตัวลุ้นโชค 2 ใบ ยิ่งส่งมากก็ยิ่งได้สิทธิ์มาก ท้ายที่สุด พอสิ้นเดือนถึงวันตัดรอบ Trash Lucky ก็จะได้ขยะจากทุกคนในโครงการ ในแต่ละรอบเราก็จะมีของรางวัลเป็นทองคำแท่ง หรือรางวัลอื่นๆ อีกมากมาย ส่วนขยะที่ทุกคนส่งมา เราก็ส่งต่อไปกับโรงงานรีไซเคิลพาร์تنเนอร์ของเรา สมมุติว่ากิโลกรัมละ 20 บาท ถ้าเราได้ขยะมา 1,000 กิโลกรัม เราก็ได้ 20,000 บาทละ เราก็เอาเงินตรงนี้มาดำเนินการ เป็นของรางวัลให้ลูกค้าของเรา เช่น รางวัลทองคำ 1 สลิงก็ราว 7,000 บาท

“และจริงๆ เราอยากเพิ่มของรางวัลให้สูงขึ้นไปเป็นหลักล้านด้วยซ้ำ เช่น ถ้าในเดือนหนึ่งเราสามารถหาลูกค้าได้ประมาณ 2 แสนครัวเรือนและแต่ละครัวเรือนส่งขยะมาทีละ 4 กิโลกรัม เราก็จะได้มา 20 ล้านบาท ถ้าเราเอาเงิน 1 ล้านบาทมาเป็นของรางวัล ก็ถือว่าเป็นแค่ 5% จากเงินที่เราได้ นี่แหละครับ คือช่องทางในการทำเงินของเรา เงินที่เหลือเราก็นำไปทำโครงการอื่นๆ ต่อ หรือเราจะใช้ในการขยายธุรกิจ ไปต่างจังหวัดให้ครอบคลุมทั้งประเทศหรือแม้แต่ไปต่างประเทศ ซึ่งที่จริงเราก็อยากให้มีการขยายไปต่างประเทศมากๆ ไม่ว่าจะเป็น ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ที่มีปัญหาการทิ้งขยะลงทะเลเหมือนกัน เรามองไปถึงอาเซียนเลยด้วยซ้ำ เรียกว่าเราอยากเป็นตัวกลาง เป็น Platform ให้คนที่เขาอยากรีไซเคิลสามารถทำได้อย่างทั้งสะดวกและสนุกครับ”

*สืบสานปณิธานรณรงค์

Together, less plastic waste

[sos2019.sea-circular.org](https://www.sea-circular.org/sos2019.sea-circular.org)

UN
Environment
Programme

COBSEA
Coastal Ocean
Bioscience
Expertise Area

“คุณค่าของ RDPB Camp ก็คือ การ inspire หรือการให้แรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่อยากทำอะไรบางอย่าง โดยไม่ได้มาซีบอกว่าต้องทำอะไร ซึ่งผมว่าสำคัญมาก”

ท่าทีโดนใจ ใครๆ ก็อยากจอย แต่เหนืออื่นใด...คือ ชอบคุณ

ธุรกิจ Trash Lucky เกิดและเดินหน้ามาได้ครบขวบปีแล้ว อยากรู้อจริง ว่าผลตอบรับเป็นอย่างดี กอล์ฟยิ้มเต็มหน้ากว่าเดิมอีก พร้อมคำตอบที่ชวนให้เรายิ้มตามไปด้วย

“ตลอด 1 ปีที่ทำงานมาไม่รู้เราโชคดีหรือที่เราทำงานดี เราแทบจะไม่ได้พีตแบ็คด้านลบเลย เราพูดกับคนร้อยคน มากกว่า 99 คนบอกว่าดีและอยากจอยโครงการกับเรา ส่วนคนที่จอยโครงการเราแล้ว ก็ยังอยากที่จะรีไซเคิลกับเราต่อ จริงๆ มันยังมีผลต่อเนื่องอีกอย่างหนึ่งที่ผมรู้สึกว่ามันมากคือ เราไปเชิญชวนและชี้แจงคนที่เขารีไซเคิลไม่เป็น จนเขาทำเป็นแล้วมาทำกับเรา พอเขาทำไปเขาก็เห็นว่า...’เฮ้ย ทำไมตัวเราเองมันสร้างขยะได้เยอะขนาดนี้’ แล้วเราก็ไปเปลี่ยนพฤติกรรมเขาจากที่เขารีไซเคิลตามเรา ตอนนี้นำพัฒนา กลายเป็น reduce (การลดใช้) ไปแล้ว คือเขาลดใช้และเลิกใช้ของที่ไม่จำเป็นแล้ว พร้อมกับเริ่มใช้ของ reuse (การใช้ซ้ำ) มากขึ้น นี่คือพีตแบ็คที่ดีเกินคาดเลยครับ”

เมื่อเราถามว่า จากเด็กค่ายเมื่อตอนเป็นนักศึกษาปี 1 จนเดินทางมาไกลได้ถึงเพียงนี้ มีอะไรที่อยากฝากไปถึงหน่วยงานต้นสังกัดที่จัดค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริไหม คำตอบของกอล์ฟน่าจะเป็นย่อหน้าปิดท้ายเรื่องที่สวยงามในตัวของมันเอง

“คุณค่าของ RDPB Camp ก็คือการ inspire หรือการให้แรงบันดาลใจกับเด็กที่ไปเข้าค่าย ซึ่งผมรู้สึกว่าเป็นเรื่องสำคัญมากๆ อย่างน้อยยังมีองค์กรหนึ่งที่ได้สร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่อยากจะทำอะไรบางอย่าง โดยไม่ได้มาซีบอกว่าต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้ แต่เป็นการพาไปดูให้เห็นและเกิดเป็นแรงบันดาลใจ จนกระทั่งลงมือทำเลย ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีมาก และไม่ได้มีองค์กรแบบนี้อยู่มากนัก อย่างของผมก็ได้มีการเอามาต่อยอดจนกลายเป็นธุรกิจกลายเป็นอาชีพหลักไปแล้ว ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมรู้สึกว่ามีค่ามาก และผมต้องชอบคุณมากๆ เลยครับ”

5 Fast Facts

ถามเร็ว-ตอบไว
ไปกับกอล์ฟ

- ความรู้สำคัญจากค่ายที่ได้ใช้ตลอดกาล

Creativity ความคิดสร้างสรรค์และ Public Speaking การพูดต่อหน้าชุมชน ใช้ในการนำเสนองาน

- วิสัยทัศน์ของ Trash Lucky คือ

ทะเลที่ไม่มีขยะพลาสติก เพราะทุกคนลด - เลิกใช้ หรือถึงใช้ก็รีไซเคิลอย่างจริงจัง

- เป้าหมายของ Trash Lucky 3 ปีข้างหน้า คือ

ได้รับขยะ 750 ตัน / เดือน มีจำนวนสมาชิก 250,000 คน และมีรายได้ต่อเดือน 20 ล้านบาท เพื่อสามารถแจกของรางวัลหลักล้านได้ทุกเดือน

- ความสุขของกอล์ฟ คือ

การได้ทำให้ผู้อื่นมีความสุขครับ ผมตระหนักได้ถึงข้อนี้หลังจากป่วยหนัก ต้องนอนโรงพยาบาลนานร่วมเดือนและคิดว่าตัวเองอาจไม่อยู่ถึงพรุ่งนี้

- เวลาเหนื่อยหรือท้อ ทำอย่างไร

ไม่เหนื่อยกายเพราะได้ทำงานที่ชอบ แต่ถ้าเหนื่อยใจก็จะออกไปท่องเที่ยวเดินป่า 🌲

บันทึกต้นกล้ารุ่น 5

บิว - ธีรวัฒน์ สาสิफल
ลูกชาวนาผู้กล้าก้าว-ล้ม-ลุก
จากปลูกข้าวไม่เป็นจนเป็นแบรนด์
“เด็กปลูกข้าว”

“ ยึดสามหลักนี้ไว้ครับ คือ มีก็ขาย ไม่มีก็เก็บไว้กิน
มีมากเราก็แจก ช่วยเหลือคนที่เขาเดือดร้อน
ถ้าผมเอาสามอย่างนี้เข้ามาอยู่ในใจ มันมีความสุขครับ ”

ธีรวัฒน์ สาลีผล อายุ 24 ปี

ชาวนา อำเภอบางปลาบัว จังหวัดสุพรรณบุรี
เจ้าของแบรนด์ข้าวปลอดสาร “เด็กปลูกข้าว”

ค้าขายเขาวงกตงานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 5
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บิว - ธีรวัฒน์ สาลีผล เด็กหนุ่มเลือดสุพรรณชนชั้นล่างหนึ่งในดอกผลต้นกล้าจาก RDPB Camp หน่อนี้ ยอมรับกับเราว่าแม่จะเกิดในครอบครัวชาวนา เป็นลูกชาวนาเกินร้อย ทว่าแต่อ่อนแต่ออกมาเขาไม่เคยได้ลงมือทำนาปลูกข้าวหรือมีความรู้อะไรเกี่ยวกับการทำนาเลย ด้วยว่าพ่อแม่ซึ่งเป็นชาวนามาตลอดชีวิต ตั้งใจส่งลูกชายคนสุดท้ายของบ้านคนนี้ให้ร่ำเรียนได้รับปริญญา และมี “งานดีๆ” ทำหรือรับราชการตามความฝันของพ่อแม่ที่ไม่อยากให้ลูกต้องมา “ตรากตรำ” ทำนาเหมือนกับตน

แล้วอะไรเล่าที่ทำให้ลูกชาวนาแต่เพียงดีเอ็นเอ (ในเวลานั้น) อย่างบิวค้นพบแรงใจไฟฝัน และหันเข็มทิศชีวิตมาลงมือทำนาด้วยตัวเองอย่างมุ่งมั่น นับตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย แม้ต้องเริ่มต้นจากศูนย์และล้มแล้วลุกหลายครั้งหลายครา จนในที่สุดสามารถปลูกข้าวอินทรีย์ขายเองได้ภายใต้แบรนด์ “เด็กปลูกข้าว”

เราไปสนทนาค้นหาคำตอบกับหนุ่มเลือดสุพรรณคนนี้กัน

Q: บิวเล่าให้ฟังหน่อยได้ไหมว่าไป RDPB Camp ที่ไหน ไปเรียนรู้อะไรและได้อะไรกลับมาบ้าง

บิว: ตอนเรียนอยู่มหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ผมได้รื้อคิดเลือกไปเข้าค่ายที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริที่จังหวัดเชียงใหม่ครับ ตอนแรกไม่รู้เลยว่าเขาไปทำอะไรกัน ผมก็แค่อยากไปเที่ยวเชียงใหม่แค่นั้นเอง ไปทั้งหมด 7 วันครับ แรกๆ ก็ไปชิมข้าวเรื่องเกษตรที่สูงและวิถีชีวิตที่ไม่เหมือนกับบ้านเรา เราอยู่ภาคกลางใช้ไหมครับ แล้วพอขึ้นไปที่ภาคเหนือ วิถีชีวิตมันแตกต่างกัน เราเลยได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เราไม่เคยพบเคยเจอ ก็เกิดความคิดว่าสิ่งที่เราไม่เคยรู้มาก่อนนี้ เราสามารถนำมาปรับใช้ได้ไหมเป็นจุดเริ่มต้นครับ

Q: อะไรคือสิ่งจุดประกายความคิดให้เรายากกลับมาทำบางสิ่งบางอย่างที่บ้านเรา

บิว: พอเราเห็นเรื่องเกษตรของทางภาคเหนือ เราก็คิดว่า เออ บ้านเราก็ทำมาอยู่แล้ว แล้วเราจะสามารถนำเรื่องเกษตรอินทรีย์มาปรับใช้อะไรได้บ้าง ให้มันเกิดผลประโยชน์ที่ดีที่สุด เพราะแต่ก่อน นานับผมทำเป็นเคมีทั้งหมดเลยครับ ตั้งแต่เกิดมาก็เห็นพ่อแม่ฉีดพ่นยาเคมีตั้งแต่เด็กเลย พอเราไปอยู่จุดนั้น เรามักทางเลือกแล้ว ตอนอยู่บ้านเรามีแค่เคมี แต่พอได้ไปเห็น เราก็รู้ว่าเรามีอินทรีย์เป็นอีกตัวเลือกด้วย ทำให้อยากลองเอามาปรับใช้ว่ามันจะได้ผลจริงหรือเปล่า

Q: ทำไมถึงอยากกลับมาทำนา

บิว: ผมไม่รู้ว่ามีคนทั่วไปคิดยังไงนะ แต่สำหรับผมเนี่ย หนึ่งเลยคือพื้นที่น้านอนอยู่ที่บ้าน มันติดกับบ้านอยู่แล้ว แล้วเราก็เห็นการทำมาตั้งแต่เด็กๆ แต่วิธีการทำนาของพ่อแม่ก็จะเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง พอเรามีความรู้มากขึ้น เราเลยคิดว่าถ้าเรานำองค์ความรู้

ด้านนี้มาปรับใช้ ก็น่าจะเป็นการพัฒนาตัวเองในด้านการทำนา ด้านการเกษตร เป็นการยกระดับชาวนาขึ้น

Q: เด็กคนอื่นอาจจะอยากเข้าเมืองไปสนุก แต่ทำไมเราถึงอยากเป็นชาวนา

บิว: อันนี้เป็นความคิดที่ห้ามกันไม่ได้ บางคนอาจจะทิ้งนาไป แต่สำหรับผม คิดว่าพื้นที่นาคือชุมทรัพย์ที่เราสามารถปรับหรือประยุกต์ใช้ให้เกิดเม็ดเงินหรือความสุขสบายในด้านต่างๆ ให้กับเราได้ครับ

Q: ทำไมถึงมาทำนาเราให้เป็นรูปแบบของเกษตรอินทรีย์

บิว: เพราะเราได้เรียนรู้จากตอนไปค่าย เราถูกปลูกฝังมาว่าเกษตรอินทรีย์มีวิธีทำอย่างนี้ๆ แล้วได้ผลแบบนี้ มันสดต้นทุนได้จริงแบบนี้ คล้ายว่าพอเราได้เห็นตัวอย่างมาว่าสามารถทำได้ เชื่อถือได้ เราเลยเอากลับมาปรับใช้ที่บ้านเราครับ

“ผมคิดว่าพื้นที่นา
คือชุมชนทรีย์
ที่เราสามารถปรับ
หรือประยุกต์ใช้
ให้เกิดเมล็ดเงิน
หรือความสุขสบาย
ในด้านต่างๆ
ให้กับเราได้ครับ”

Q: เริ่มจากอะไรก่อน แล้วทำยังไงบ้าง เล่าให้ฟังหน่อย

บีว: ก็เริ่มจากขอพ่อแม่ว่าอยากทำนา แล้วก็โดนดุกลับมาว่าให้ไปเรียน จะมาทำนาทำไม พอเราเข้าทางพ่อแม่ไม่ได้ก็เลยไปเข้าทางตายายแทน เพราะตากับยายจะรักหลาน พอไปคุย ยายก็ให้ที่นา มา 1 งาน แปลงเล็กๆ หลังบ้าน ก็เลยเริ่มจากพื้นที่ตรงนั้น พอได้ก็มาตอนนั้น ผมก็ไม่มีความรู้อีกว่า มันจะต้องเลี้ยงยังไง ทฤษฎีนั้นแน่นมากตอนนั้น แต่ปฏิบัติไม่ได้เรื่องเพราะเราไม่เคยทำ เราก็เลยต้องศึกษาดูถามพี่บ้าง ตายายบ้าง ว่าต้องทำยังไง เขาก็บอกให้วิดน้ำเข้านาอะไรประมาณนี้ครับ หาเมล็ดพันธุ์มาแช่ทำ ทุกอย่างดูเหมือนง่ายใช้ไหมครับ คิดว่าหวานข้าวปุ๊บแล้วข้าวจะขึ้นสวยงาม แต่นั่นมันเป็นแค่จุดเริ่มต้นครับ เพราะสิ่งที่ผมกำลังจะเจอเนี่ย จะเรียกว่าบ่อเหตุนของความหายนะก็ได้

Q: แล้วเราเจออะไร

บีว: ตอนแรกเราไม่รู้เลยว่าต้องเจออะไรบ้าง พวกวัชพืช หญ้า ถ้าสังเกตดีๆ จะเห็นว่าหญ้ากับข้าวเนี่ย ต้นมันจะคล้ายกัน เราเห็นมันขึ้นเขียวเลย เราก็นึกว่ามันคือข้าว แต่จริงๆ มันคือหญ้าขึ้นพร้อมกันเลย พอมีหญ้าก็จะมีสัตว์มาด้วย พอข้าวเริ่มแตกออกก็จะมีหนูมากัด มันกัดจนเตียนเลยครับ เพราะเราไม่รู้จักรักษาป้องกัน ที่นี้พอมันกัดจนเตียนหมด ข้าวแค่ 1 งานเนี่ย มันแค่แปลงเล็กๆ เราก็เห็นแล้วแหละว่ามันต้องขาดทุน เราก็คิดอะไรไม่ออกเหมือนกัน เพราะเพิ่งเริ่มทำ แล้วทุกกระบวนการที่ทำ ผมทำเองทั้งหมด ลองผิดลองถูกทุกอย่าง ศึกษาจากอินเทอร์เน็ต รอบตัว จากตัวเอง ครอบครัว ทุกอย่างเลยครับ

Q: พอถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว เราได้ผลผลิตอะไรยังบ้าง

บิว: โอ้โฮ รอบแรกได้ 60 กว่ากิโลมั้งครับ อันนี้ที่สีแล้วนะ แต่ถ้าเป็นข้าวเปลือกก็รวม 100 กว่ากิโล คนที่ไม่เคยทำน่าจะคิดว่าถ้าได้ข้าวเปลือกมา 100 กิโล มันก็คือได้ข้าว 100 กิโล ที่จริงไม่ใช่ครับ เพราะตอนที่สีเสร็จแล้ว จะมีข้าวหัก ข้าวแตก ก็ต้องแยกมาคัดอีกทีหนึ่ง แล้วข้าวที่จะเอามาบริโภคหรือขายได้จริงๆ คือ 60 กิโล พอได้มาปุ๊บเราก็ทำยังงี้ต่อละ เราไม่มีหัวการค้า เราคิดจุดหมายไว้แค่ว่าปลูกให้มันขึ้นให้เราเกี่ยวได้ก็แค่นั้น แต่เราไม่ได้คิดว่าจะทำยังงี้ต่อ

Q: บิวทำยังงี้ต่อกับข้าว 60 กิโลนี้

บิว: ช่วงนั้นผมเรียนมหาวิทยาลัยอยู่ครับ ก็ขับรถไปเรียนแล้วก็เอาข้าวไปด้วย เอาข้าวใส่ถุงร้อน ถุงละ 1 กิโล แล้วตอนนั้นยังไม่รู้จักคำว่าสุญญากาศเลยครับ ก็ใช้แค่ที่หนีบถุงหนีบแกงอะครับ ใส่ๆ ไปร่งๆ ใส่รถไปเลย แต่พอไปถึงผมก็ไม่กล้าขายอีก ผมไม่เคยขายของใจ ตอนนั้นยอมรับว่าแม่มีของเงินพ่อแม่อย่างเดียว พอคิดแล้วก็เลยเงิน แต่จำได้เลยว่าพอเห็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่นั่งกินข้าวอยู่ในห้องพักครูเป็นข้าวไรซ์เบอร์รี่ด้วยครับ เราก็คิดว่าเราก็มี เลยเข้าไปตีสนิทกับอาจารย์แล้วคุยกันเรื่องนี้ว่า เออ ผมก็มีข้าวนะ พอเขาเห็นเราทำเราเอามาขายให้ เขาก็คล้ายว่าปากต่อปากก็เริ่มมีคนมาอดหนุนเรื่อยๆ ครับ ก็เลยขายจนหมดครับ ได้เงินแต่ไม่รู้จะไปไหนหมด เพราะตอนนั้นผมไม่มีการวางแผนเลยว่าผมต้องทำยังงี้ รู้แค่ว่าได้มาแล้วก็ขายไป ขายไปก็ใช้เงินที่ได้มาไปด้วย ก็เลยขาดทุนและทะเลในช่วงแรกๆ (หัวเราะเขิน)

Q: ตั้งใจทำมาก ไฟแรง มีอุดมการณ์ แล้วบิวแรกทุนหายกำไรหนึ่กัโหม

บิว: ท้อครับ แต่ก็ถอยไม่ได้แล้ว ทำมาแล้ว แล้วคำดูถูกมันก็เยอะ พ่อแม่ก็ว่า ก็เลยคิดว่า เราต้องทำต่อไป ทำให้ถึงที่สุด เราก็ต้องคิดใหม่ ว่าทฤษฎีที่เราคิดอยู่นี้มันผิดตรงไหน เราต้องมาศึกษาว่าที่จริงแล้วเกษตรอินทรีย์คืออะไร มันต้องมีการผสมผสานครับ คราวนี้ผมก็คิด ศึกษา ดูทุกอย่าง พยายามหาความรู้จากทุกทาง ที่นี้ได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรมกับมูลนิธิชีววิถี ซึ่งจะมีระยะเวลาอบรม 1 อาทิตย์ และผมติดเรียนพอดี ผมเลยตัดสินใจโดดเรียน ตอนเช้าแต่งตัวชุดนักเรียนออกจากบ้าน พอถึงป้อมก็ค่อยเปลี่ยนชุดไปอบรม และโทรบอกเพื่อนกับอาจารย์ที่ปรึกษาว่าผมจะไปอบรมเรื่องเกษตรอินทรีย์ 1 อาทิตย์ อาจารย์รู้ เพื่อนรู้ แต่พ่อแม่ไม่รู้ พอเราเข้าไปตรงจุดนั้น เราก็ได้พบกับคนที่เขามีความรู้มากกว่าเรา คนที่มีความรู้ในด้านนี้จริงๆ เป็นอาจารย์ที่สอนในเรื่องนี้มาแนะนำ กลายเป็นจุดเปลี่ยนทำให้ผมทำอะไรได้เยอะขึ้น มีความคิดอ่านที่กว้างขึ้น

Q: หลังจากที่ได้รับความรู้เพิ่ม แล้วเรากำทำอะไรเพิ่ม

ปิว: ตอนนั้นคิดเรื่อง packaging คือผมต้องเปลี่ยน ต้องทำยังไงก็ได้ให้คนรู้จัก ให้ทุกคนจดจำ ตอนแรกใช้แบรนด์สาส์นผล คือใช้นามสกุลตัวเอง พอมานั่งคิดก็น่าชาติครึบ ทำไมคนขายของต้องใช้ชื่อหรือนามสกุลตัวเอง พอตอนไปอบรมก็ได้รับจกกับพี่คนหนึ่งเขาก็ช่วยคิด เรายังเป็นเด็กอยู่ตอนนั้นอายุ 20 ต้นๆ เราก็เลยคิดว่าชื่อ เด็กปลูกข้าว นี่แหละดี แล้วพี่เขาก็ช่วยออกแบบโลโก้มาให้เป็นรูปเด็กผู้หญิงผู้ชาย อันนั้นเป็นตัวจุดประกายให้ผมคิดเลยว่าเปลี่ยนแน่ แล้วก็เปลี่ยนจริงๆ มาใช้แบรนด์ “เด็กปลูกข้าว” จนถึงทุกวันนี้ครับ

Q: ภูมิใจแค่ไหนที่มีแบรนด์เป็นของตัวเอง

ปิว: ภูมิใจมากครับ ตอนนั้นอายุแค่ 20-21 เอง โคตรภูมิใจเลยครับ (หัวเราะ) ตอนนั้นคิดว่าตัวเองประสบความสำเร็จแล้ว แต่พอเรามองย้อนไป นั้นเป็นแค่จุดเริ่มต้นที่เรากำลังสร้างตัวเอง เหมือนเราแค่กำลังก้าวขึ้นมามากขึ้นหนึ่ง แล้วก็มียะไรอีกมากมายที่เราต้องเจอ

Q: จากจุดนั้นผ่านมา 3 ปีแล้ว มีอะไรที่พัฒนาขึ้น เห็นผลเป็นรูปธรรมมากขึ้นบ้าง

ปิว: เรื่องที่ผมภูมิใจมากคือพ่อแม่ยอมรับครับ คือเปลี่ยนจากที่นา 1 งานมาเป็น 17 ไร่ที่อยู่มาเป็นข้าวไรซ์เบอร์รี่ทั้งหมดเลย เรามีฐานลูกค้าเดิมเป็นที่รู้จักจากปากต่อปากก็เริ่มลง Social Media มีเพจคนก็เริ่มรู้จัก และเริ่มส่งขายทั่วประเทศครับ บางทีก็มีต่างประเทศบ้าง แต่ไม่เยอะ ส่วนมากจะเป็นประเทศจีนจากการที่เขามาแลกเปลี่ยนแหละครับ เขาก็ฟังมาจากเพื่อนเขา แล้วเขาก็มาซื้อไป

Q: ณ ตอนนี้มีบ้างหมดก็ที ที่ไหนบ้าง และประสบความสำเร็จยังไงบ้าง

ปิว: ตอนนี้มีที่สุพรรณ 1 งาน แล้วก็ที่มีที่อยู่ 17 ไร่ และเราไม่ได้มีแต่ข้าวไรซ์เบอร์รี่อย่างเดียว เรามีข้าวขาวรวมด้วย เป็นข้าว กข. 43 ข้าวหอมปทุม ที่ทานแล้วช่วยลดน้ำตาลนะครับ ผมก็พยายามศึกษาข้อมูลด้านนี้ ทำไม่ถึงหันมาทำข้าวขาว เพราะหนึ่งเลย สภาพอากาศบ้านเราที่สุพรรณบุรีมันร้อน ข้าวไรซ์เบอร์รี่บางทีสีไม่ดำ เวลาเราเอาไปจำหน่าย ข้าวทางเหนือเขาจะสีดำกว่าก็จะเกิดข้อเปรียบเทียบ ผมก็เลยต้องคิดว่าทำยังไงให้ไม่เกิดข้อเปรียบเทียบตรงนี้ มีหลายอย่างให้ต้องคิดเลยครับ รวมถึงคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงด้วย อันนี้เป็นข้อสำคัญเลย

Q: คืออย่างไรที่ว่ามีหลายอย่างให้ต้องคิด และเกี่ยวกับคำว่าเศรษฐกิจพอเพียงยัง

ปิว: คือตอนผมทำนา ผมคิดถึงเรื่องเม็ดเงินตลอด จะทำยังไงให้ประสบความสำเร็จ ผมอยากรวยเหมือนคนอื่น แต่พอเราลองศึกษาเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสักๆ จนถึงแก่นแท้ เราจะเข้าใจว่าเงินเนี่ยมันไม่ตอบโจทย์ ไม่ได้จบปัญหาทุกอย่าง ถ้าเราทำมาจะยิ่งทุกข์มาก ผมนอนไม่หลับเลย ทั้งเรื่องขาดทุน ทั้งที่โดนดูถูก เลยคิดว่าถ้าเราพอกินพออยู่ พอขาย ยึดสามหลักนี้ไว้ครับ คือมีกินมีใช้ ไม่มีการเก็บไว้กินมีมากเราก็แจก ช่วยเหลือคนที่เขาเดือดร้อน ถ้าผมเอาสามอย่างนี้เข้ามาอยู่ในใจ มันมีความสุขครับ ผมสามารถนำมาใช้ได้ ทุกวันนี้ผมก็ยังทำอยู่ มีเยอะก็แจก ช่วง COVID-19 ผมก็นำข้าวไปแจกให้กับคนที่เขาเดือดร้อน 300 กิโล ผมให้หมดเลย ไม่ได้คิดถึงเรื่องกำไรอะไรเลย เพราะผมทำแล้วมีความสุข แถมได้บุญ และเรายังมีข้าวที่ยังเหลือไว้กินด้วย ครอบครัวยังมีความสุขในเรื่องนี้ ไม่เครียด ไม่มีหนี้สิน สบายใจครับ

“เราคิดว่าผมเป็นไม้หลักปักเลน หาเรื่องเสียเงินไปวันๆ
อันนี้ก็เป็นคำดูถูกที่ผมจะต้องพยายามพิสูจน์ตัวให้ได้
ถึงล้มที่ครั้งก็ต้องกลับมาอีกรอบหนึ่ง
ทำให้ประสบความสำเร็จให้ได้”

Q: เล่าวิถีชีวิตแบบชาวนาของที่บ้าน ให้ฟังหน่อย ว่าทำอะไรบ้าง

บีว: แม่ผมจะตื่นตั้งแต่ตีห้ามาทำกับข้าว ส่วนผมนอนจนถึงหกโมง ตื่นมาก็ทำภารกิจส่วนตัวปกติ พอกินข้าวเสร็จ พ่อก็จะไปดูนาที่อยู่ธนา ผมจะดูนาที่สุพรรณ ก็สลับกันไปดู เวลาว่างอะไรก็จะช่วยๆ กันครับ อย่างหว่านปุ๋ย ถึงกลางวันก็กินข้าว วันไหนฝนตกเราก็หยุดอยู่บ้าน มีความสุขดีครับ ว่างๆ ผมก็ออกไปเที่ยวบ้าง

Q: หลังจากที่ประสบความสำเร็จแล้ว พ่อกับแม่ว่าไงบ้าง

บีว: เจียบครับ ปกติเขาว่าอย่างเดียว พอเราประสบความสำเร็จเขาก็เจียบ แต่ก็ยอมรับ พ่อแม่ผมจะเป็นคนไม่ค่อยพูด เขาพูดกับคนอื่นนะ แต่กับ

ผม เขาจะไม่ค่อยพูดเท่าไร ไม่ค่อยชมลูก แต่จะดีใจเล็กๆ มากกว่า แต่ก่อนเขามองเราคล้ายว่าจับปลาสองมือ เรียนไปด้วย ทำนาไปด้วย แล้วเราไม่เคยทำนา แต่ก่อนเป็นคนทำอะไรไม่ค่อยจริงจัง ทำแล้วเดี๋ยวก็เลิก เขาก็เลยคิดแบบนั้น เขาคิดว่าผมเป็นไม้หลักปักเลนหาเรื่องเสียเงินไปวันๆ อันนี้ก็เป็นคำตักที่ผมจะต้องพยายามพิสูจน์ตัวให้ได้ ถึงล้มก็ครั้งก็ต้องกลับมาอีกรอบหนึ่ง ทำให้ประสบความสำเร็จให้ได้

พอมิแบรนต์ “เด็กปลูกข้าว” เป็นรูปธรรมแล้ว มีโลโก้ มีกล่องแล้ว การขายข้าวก็จะมีเรื่องกฎหมายเข้ามาด้วย ผมเลยคิดว่าเราต้องจดทะเบียน พอจดทะเบียนแล้วก็สบายใจ ขายข้าวได้อย่างถูกต้องกฎหมาย ตอนนี้คือพร้อมแล้วครับ เป็นแบรนต์ของที่บ้านเลย เด็กปลูกข้าว

“ผมอยากให้โครงการดีๆ แบบนี้มีอยู่ต่อไป เพราะทำให้เราได้ความรู้ ได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ ที่เราสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้นี้ สามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตเราได้เลยนะครับ”

Q: สิ่งที่ทำ ทำให้เกิดความยั่งยืน ต่อตัวเองและครอบครัวยังบ้าง

บิว: ยั่งยืนไหม ก็ต้องย้อนไปว่าบ้านผมเนี่ยทำมา
อยู่แล้ว ผมเกิดมากับท้องถิ่น สำหรับผม ไม่สามารถ
พูดคำว่ายั่งยืนได้ แต่ต้องพูดว่ามันเปลี่ยนแปลง
มันยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เพราะการที่เรา
เป็นคนรุ่นใหม่เราจะมีความคิดที่มากกว่าคนรุ่นเก่า
คนรุ่นเก่าส่วนมากจะยึดกับสิ่งเดิมๆ แบบพ่อแม่
ผมคือปลูกข้าวมาแล้วเอาไปขายโรงสี เงินก็จะ
ไปลงกับพ่อค้าคนกลางหมด แต่สำหรับผมคือ
ปลูกมาขายเอง ซื่อเอง บริหารเงินเอง เราก็จะรู้
กระบวนการต่างๆ คล้ายๆเราเป็นพ่อค้าคนกลางด้วย
เป็นชวานาด้วย

Q: อยู่กับนามาตั้งแต่เด็ก โทมาก็ทำนาอีก เรารักนาข้าวของเรามากไหม

บิว: รักครับ ตั้งแต่เกิดมาก็เห็นพ่อก่อนแล้ว เห็นพ่อแม่

ทำนา ปลูกทำนา ผืนนาที่คล้ายๆเป็นส่วนหนึ่งของ
ชีวิตครอบครัวของผมครับ

Q: บิวมีอะไรอยากพูดถึงโครงการค่าย เยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริที่ได้ไป ร่วมเรียนรู้มาบ้าง

บิว: การเข้าร่วมกิจกรรม RDPB Camp รอบนั้น
นอกจากผมจะได้ทั้งทักษะการพูด และความ
กล้าแสดงออกแล้ว ยังทำให้ผมมีความคิดมากขึ้น
ทำให้ผมมีเป้าหมาย แต่คำว่าเป้าหมายของแต่ละคน
ก็ไม่เหมือนกันนะครับ บางคนทำแล้วล้มเหลวก็เลิก
แต่ผมล้มเหลวแล้วก็สู้ต่อ จนทำให้มีค่าว่าเด็กปลูกข้าว
จนถึงทุกวันนี้ ผมอยากให้โครงการดีๆ แบบนี้
มีอยู่ต่อไป เพราะทำให้เราได้ความรู้ ได้เก็บเกี่ยว
ประสบการณ์ที่เราสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิต
ประจำวันได้ ความรู้และประสบการณ์ที่ได้นี้สามารถ
เปลี่ยนแปลงชีวิตเราได้เลยนะครับ 🙏

บันทึกต้นกล้ารุ่น 6

ครูเต๋ นักพัฒนา-จิตอาสา
ผู้มีพ่อหลวงเป็นแรงบันดาลใจ

“ สิ่งสำคัญที่สุดที่ผมได้รับจากพ่อคือ
เรื่องของหลักจิตอาสา คือ ต้องรู้จักเสียสละก่อน
เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ”

ว่าที่ร้อยตรี วีระบุลย์กิตติ ชุมพรผ่อง

อายุ 28 ปี นักวิชาการศึกษา ศูนย์ศาสตร์
พระราชทานและนวัตกรรม คณะเทคโนโลยี
การเกษตรและอาหาร

ค่ายเยาวชนรู้งานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 6
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

เต้ - วีระบุลย์กิตติ ชุมพรผ่อง ครูเต้ หรืออาจารย์เต้
ของทั้งลูกศิษย์และชาวบ้าน ในพื้นที่หลากหลาย
ที่เขาได้มีโอกาสเข้าไปร่วมช่วยเหลือแก้ปัญหาและ
พัฒนาคนนี่ มีพื้นเพเป็นคนอำเภอเนินมะปราง
จังหวัดพิษณุโลก ด้วยความเป็นลูกโทน เด็กชายเต้
ในวัยเยาว์มักติดตามแม่ซึ่งเป็นครูภาษาไทย
ไปโรงเรียนและใช้เวลาส่วนใหญ่ขลุกอยู่ที่ห้อง
กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นอีกหนึ่งสถานที่หลัก
นอกเหนือจากบ้านที่เด็กชายเต้ได้เรียนรู้ ได้เห็น และ
ซึมซับภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร
มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พระผู้ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจอันยิ่งใหญ่ อยู่เบื้องหลัง
การทำงานพัฒนาอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยของเขา
ตลอดมาจนถึงวันนี้

Q: เล่าความทรงจำ ความประทับใจในวัยเด็ก ให้ฟังหน่อย

ครูเต้: อะไรก็ตามที่เกี่ยวกับในหลวงรัชกาลที่ 9
แม่ผมท่านจะเก็บเอาไว้หมด ตั้งแต่รูปภาพ อัลบั้ม
เพลง หรือปฏิทิน ถือเป็นความทรงจำแรกๆ เลยที่ว่า
เวลาผมได้อยู่กับแม่ ผมมักถามว่าทำไมแม่มีรูปท่าน
เยอะจัง แม่ก็จะบอกว่าแม่รักเกิดทูนท่านมาตั้งแต่
แม่ยังเด็กๆ ตั้งแต่เรียนวิทยาลัยครู คือเห็นท่าน
ทรงงานในข่าวพระราชสำนักทุกวันนะครับ แล้วแม่ก็
ได้ไปร่วมโครงการพระราชดำริตอนที่แม่เป็นนักศึกษา
เหมือนกัน ได้เห็นความรักและได้เห็นท่านทรงงาน
โดยไม่มีข้อแม้ และเสด็จพระราชดำเนินไปทุกพื้นที่
ทั้งพ่อและแม่ผมเลยรักท่าน และนำหลักคำสอน
หลายๆ อย่างมาใช้ในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการ
ประหยัด การพอเพียง ผมก็เลยได้ซึมซับมา
โดยตลอด ผมมีแม่กระทั่งลือคเกิดรูปพระองค์ท่าน
ห้อยคอติดตัวผมไปในทุกๆ ที่เลยครับ”

“ผมเคยมองว่าท่านเป็นแรงบันดาลใจที่ดีที่สุดในชีวิตผม เพราะว่ามันนี่ผมก็นำท่านมาอยู่กับผมตลอดเวลาด้วย ผมจะระลึกเวลาทำความดี เวลาเราทำอะไรหลายๆ อย่าง เราก็จะระลึกถึงท่านอยู่ตลอดเวลาครับ ”

Q: ทำอย่างไรถึงได้มาร่วมกิจกรรม RDPB Camp

ครูเต๋: ด้วยความที่ผมสนิทและได้มีโอกาสไปช่วยงานอาจารย์ที่ปรึกษาทำโครงการการศึกษาทางไกลผ่านระบบเซิร์ฟเวอร์และการอบรมครู ตชด. วันหนึ่งในระหว่างที่ผมเรียนอยู่ปี 3 ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม อาจารย์ได้นำกิจกรรมหนึ่งมาแนะนำให้ลองเขียนโครงการส่งประกวด โดยการเอาความรู้จากงานที่ได้ไปช่วยอาจารย์มาลงสังเคราะห์แล้วเขียนเป็นโครงการส่งไป ซึ่งผมและกลุ่มเพื่อนรวมกัน 4 คน เขียนจนสำเร็จ ภายได้ชื่อ “โครงการสืบสานการศึกษาทางไกลเพื่อน้อง” ตอนนั้นพวกเราไม่รู้หรือว่าส่งโครงการไปร่วม ภายได้กิจกรรมอะไรยังงี้ แต่ผลปรากฏว่ากลุ่มผมได้รับคัดเลือก และก็เพิ่งรู้ตอนนั้นละครับว่าเราจะได้ไปเข้า RDPB Camp ตอนที่รู้เราก็ตัดใจแบบงงๆ นะครับ เพราะดูโครงการของคนอื่น ส่วนใหญ่จะมีแต่เรื่องการอนุรักษ์ การปลูกป่า มีแต่กลุ่มผมโดดมาเรื่องการศึกษาทางไกลอยู่แค่มหาวิทยาลัยเดียว

Q: รู้สึกอย่างไรและได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการร่วมค่าย

ครูเต๋: สนุกมากครับ ได้ร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์และการปลูกป่า ได้เรียนรู้หลักการทรงงาน และการปฏิบัติงานจริงที่เราเคยเห็นแต่ในหนังสือ หรือดูในทีวี แต่ไม่เคยเห็นของจริง เช่น เศรษฐกิจพอเพียงแบบยั่งยืน ตอนแรกผมนึกว่าเป็นการปลูกผักกินเอง การอดออม แต่พอไปแล้วมันไม่ใช่ครับ มันคือการบริหารจัดการพื้นที่ที่เรามีอยู่ โดยดูตามหน้างาน เช่น พื้นที่ไหนควรมีมากกว่า หรือพื้นที่ไหนควรลด แต่หัวใจสำคัญคือ “ทุกพื้นที่ต้องมีน้ำ” ไม่ว่าจะทำอะไรก็ตามต้องหาน้ำก่อนเสมอ นี่คือสิ่งที่คิดไม่ถึง

แต่สิ่งสำคัญที่สุดที่ผมได้รับมาคือเรื่องของหลักจิตอาสา คือ ต้องรู้จักเสียสละก่อนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อันนี้คือได้เป็นหลักเลยจากการเข้าร่วม RDPB Camp เหมือนการไปค่ายนะครับ ต้องเสียสละหมด อาหารไม่พอ คนนั้นเป็นอะไร คนนี้ขาดอะไร ต้องช่วยกันนะครับ นี่คือสิ่งที่ผมได้รับมามากที่สุดเลยในความคิดของผมนะ

“ความลำบากเท่านั้นแหละครับที่จะหลอมคนให้ทนทาน”

Q: อะไรบ้างคือสิ่งที่ประทับใจมากๆ จากการได้ร่วม RDPB Camp

ครูเต๋: ประทับใจโครงการพระราชดำริหลายๆ โครงการ ในหลายๆ พื้นที่ โดยที่วิทยากรก็เป็นคนในพื้นที่ และเป็นคนดูแลโครงการด้วย กว่าในหลวงรัชกาลที่ 9 จะทำจนชาวบ้านส่วนใหญ่ในแต่ละโครงการยอมรับไม่ใช่เรื่องง่ายๆ นะครับ ต้องเปลี่ยนความเข้าใจของชาวบ้านก่อนเพื่อให้บรรลุผล กว่าท่านจะทำถึงทุกวันนี้กว่า 4,700 โครงการ ต้องเหนื่อยมากๆ และเก่งมากๆ ไม่อย่างนั้นต่างประเทศคงไม่ยอมรับ เพราะต้องต่อสู้ทั้งกับความไม่เชื่อของชาวบ้าน และผู้มีอิทธิพลด้วย

ผมเคยได้ยินเรื่องเล่าเรื่องหนึ่งตอนท่านไปทำโครงการที่ภาคเหนือ ถ้าจำไม่ผิดคือท่านอยู่ในพื้นที่พระองค์เดียว คนติดตามอยู่รอบนอก ท่านไปโดยไม่มีใครรู้จัก ไปอยู่กับชาวบ้าน นำเรื่องการปลูกกาแฟ แทนการปลูกฝิ่น คือไปอยู่กับผู้ใหญ่บ้านโดยที่ผู้ใหญ่บ้านก็ไม่มี มาอยู่ระยะหนึ่งแบบให้มาเป็นพวกกัน รู้จักกันก่อนแล้วเขาจึงจะค่อยๆ เปลี่ยน จนมาภายหลังพวกเขาถึงรู้ว่าท่านคือพระเจ้าอยู่หัวนะ แต่ละครั้งที่ท่านลงพื้นที่ก็ทรงสวมรองเท้าหนัง ถือก๊อง ถือแผนที่ กว่าจะได้โครงการ กว่าจะได้การแก้ปัญหา มาแต่ละอย่างไม่ใช่เรื่องเล่นๆ เลยนะครับ

เดี๋ยวนี้เวลาผมไปพักผ่อนกับครอบครัว ผมไม่ได้ไปทะเลนะครับ แต่ไปเที่ยวชมโครงการพระราชดำริต่างๆ ซึ่งก็ประจวบเหมาะกันตรงที่ผมเริ่มต้นเรียนรู้ตั้งแต่ตอนเป็นนักศึกษา พอโตมาก็ซิมซิบ แล้วก็ได้รู้ดีกว่า ยังมีอีกหลายที่ที่ยังไม่เคยไป ถึงแม้ว่าเราอาจไม่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ทุกเรื่อง แต่เราก็สามารถนำเรื่องที่เรารู้ได้ศึกษามา ไปทำจิตอาสาช่วยผู้อื่นได้ ซึ่งนั่นคือประโยชน์สูงสุดที่ผมได้รับมาจากค่ายละครับ

Q: อะไรคือแรงบันดาลใจให้เต๋เข้ามาทำเรื่องจิตอาสา

ครูเต๋: แรงบันดาลใจของผม แน่نونว่าต้องเป็นพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ได้ทรงสร้างไว้ และพ่อหลวงรัชกาลที่ 10 ได้มาต่อยอดตรงนี้ ผมเห็นท่านยอมลำบากในการลงพื้นที่ชุมชน เพราะดูแล้วในแต่ละครั้งไม่มีเลยครับ พื้นที่ที่สบาย พื้นที่ลำบากทั้งหมดเลย แต่ทำยังไงก็ได้ให้พื้นที่นั้นได้มีน้ำใช้ ได้แก้ปัญหา ได้พัฒนาพื้นที่นั้นได้ ผมเลยมองว่าท่านเป็นแรงบันดาลใจที่ดีที่สุดในชีวิตผม เพราะว่าตอนนี้ผมก็นำท่านมาอยู่กับผมตลอดเวลาด้วย ผมก็จะระลึกเวลาทำความดี เวลาเราทำอะไรหลายๆ อย่าง เราก็จะระลึกถึงท่านอยู่ตลอดเวลาครับ อย่างเช่นเวลาที่เรามาชุมชน มาแก้ปัญหาให้ชุมชน เราไม่รู้หรือครับว่ามันเป็นเส้นทางไหนหรืองานแบบใด เรามาปรับหน้างานเอา ความลำบากเท่านั้นแหละครับที่จะหลอมคนให้ทนทาน

Q: เรามีอะไรเป็นหลักยึดในการทำงานจิตอาสาและงานพัฒนาต่อไป

ครูเต้: คือพระราชดำรัสตอนหนึ่งของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่ว่า “คุณครูใช้มีย ช่วยสอนเด็กๆ ด้วยนะ สอนให้เขาเป็นคนดี” ซึ่งคงไม่ใช่สำหรับผมคนเดียวหรอกครับ ส่วนใหญ่คนที่เรียนครูมาต่างก็ยึดเรื่องนี้ว่าสำคัญที่สุดในการสอนเด็ก ไม่จำเป็นว่าเขาจะต้องเป็นคนเก่งที่สุด แต่แค่ให้เขาเป็นคนดี ให้เขาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างไม่ทำให้อื่นเดือดร้อน

Q: ในฐานะครู เรามีความหวังหรือความใฝ่ฝันอย่างไรต่อกี๊ๆ และเยาวชนของเรา

ครูเต้: คือตอนนี้มันเปลี่ยนไปเยอะนะครับ สื่อไอทีอะไรต่างๆ ล้วนแต่เข้าถึงได้ง่าย ผมอยากให้การใช้ชีวิตเมื่อก่อนกลับมา ผมได้มีโอกาสไปทำศูนย์ฝึกเรียนรู้ ได้มีโอกาสไปหลายๆ โรงเรียน เห็นเลยว่า ความเจริญครอบงำก็เลยลืมนึกเหง้าของตัวเองไป ผมใฝ่ฝันให้เด็กๆ ไม่ต้องมาจอหน้าไอแพด หน้าโทรศัพท์ อยากให้เขาไปเรียนรู้อะไรมากมาย ที่ทั้งหน่วยงานทั้งคุณครูมอบให้ อยากให้วิถีเหล่านั้นกลับมาเหมือนเดิมครับ เพราะตอนนั้นเด็กหลายๆ คน ไม่มีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิต ภูมิคุ้มกันตัวเองสำคัญมาก ทั้งการเรียนและการใช้ชีวิต

“พอทำงานเสร็จตอนขากลับ ก็เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน คือรถคันแรกซึ่งมีเพื่อนและพี่ที่สำนักงานนั่งไปด้วย เกิดขัดข้องแหกโค้งและข้างหน้าเป็นเหว”

Q: คิดว่าอยากลงมือทำสิ่งใดก่อนเพื่อปูทางไปสู่สิ่งที่หวังที่ใฝ่ฝันข้างต้น

ภรุตติ: ผมตั้งใจว่าอยากลงพื้นที่ อยากรลงชุมชนในส่วนของโรงเรียนชายขอบซึ่งก็มีโอกาสได้ไปบ้างแล้ว ก็ได้รู้ละว่าโรงเรียนชายขอบเป็นยังไง ก็อยากรนำศูนย์เรียนรู้ อยากรนำความรู้ไปทำให้ทุกโรงเรียนเลย คือมันจะเป็นฐานเรียนรู้ที่ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ชาวบ้าน ได้มาเรียนรู้และนำไปสร้างอาชีพของตัวเองได้ อย่างศูนย์เรียนรู้ของผมนี่ก็มีตู้อบแห้งพลังแสงอาทิตย์ มีเตาชีวมวล เรื่องไบโอแก๊ส มันเป็นเรื่องที่เรียนรู้แล้วสามารถนำไปปรับใช้ในชุมชนได้เลยนะครับ

Q: อะไรคือความสุขที่ได้รับจากการลงพื้นที่

ภรุตติ: ตอนแรกเราเห็นปัญหา เห็นหน้าของคนที่มีปัญหา หน้าเขาจะเป็นอีกอย่างหนึ่ง คือมันเป็นความทุกข์ที่แก้ไม่ตก ไม่รู้ว่าจะแก้ปัญหามันในหน้าที่ตัวเองอยู่อาศัยยังไง พอเรามาถามแล้วบอกเขาว่าเรามีทางแก้ นะครับ ในปัญหาทุกปัญหามันมีทางแก้ จากนั้นเราก็เลยไปคุยกับทีมงาน ว่าเราจะแก้ปัญหาดตรงนี้ยังไงดี คือทุกเรื่องมันมีทางแก้หมด แต่อยู่ที่ความพร้อม อุปกรณ์ และจำนวนคนด้วย เราจึงลงไปช่วยเหลือเขา พอเขาได้เห็นเรามาช่วยเหลือในปัญหาจริงๆ ของเขา ไม่ใช่แค่มาถามจบแล้วก็ไป ผมจะมีการติดตาม อยู่ตลอดว่าทำแล้วเป็นยังไง มีผลแบบไหน แล้วก็นวนไปแบบนี้ ถ้ามีปัญหาอีกก็จะกลับไปคิดใหม่ว่าแล้ว มีวิธีแก้อะไร คืออยากรให้มันอยู่ยืนยาวครับ

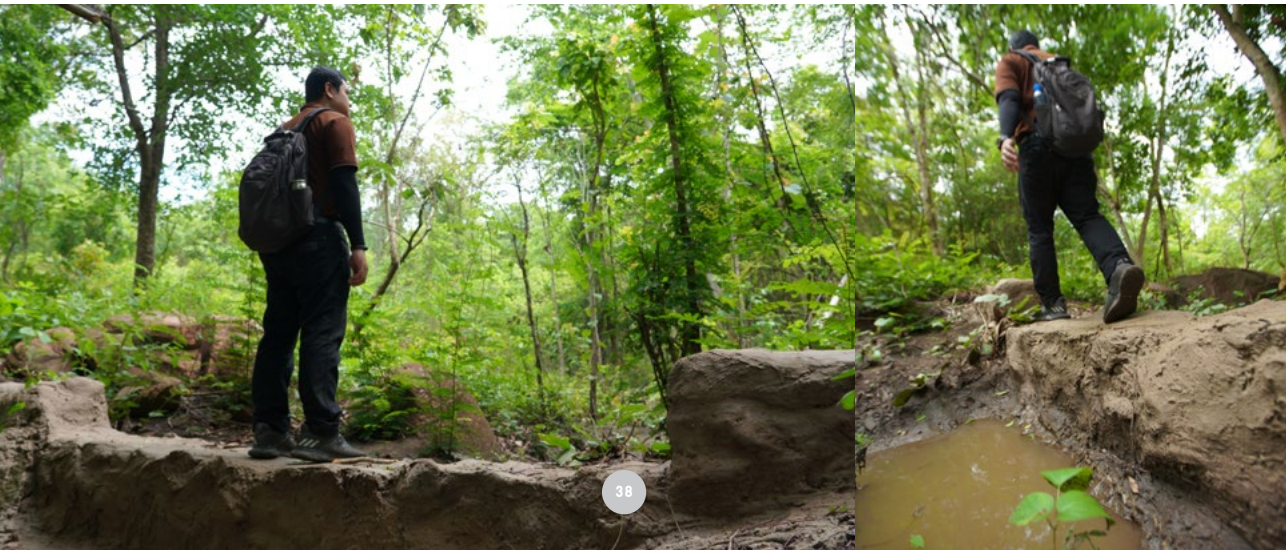

Q: เหนื่อยบ้างมั๊ย

ครูเต้: เหนื่อยนะครับ เพราะว่ามันไม่ใช่งานง่ายๆ เราต้องดูทุกอย่างเลยในการศึกษาน หรือแม้กระทั่งว่ามีรุ่นน้องมาด้วย เราก็ต้องเป็นเหมือนพี่เลี้ยงเขา ต้องดูแลน้อง ดูแลความเป็นอยู่ ความปลอดภัย แบบถ้าน้องมีใจที่จะทำ พี่ก็มีใจที่จะพาไป พอจบจากโครงการในปีถัดมา รุ่นน้องที่เป็นรุ่น 7 ก็เขียนโครงการเรื่องฝายชะลอความชุ่มชื้นแล้วก็ส่งไปแล้วก็ได้เข้ารอบ พอหลังจากนั้นผมก็ช่วยน้องมาโดยตลอด

ในการทำฝายครั้งแรกของทีมจิตอาสาของคณะครุศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยของผม ในช่วงที่ผมฝึกสอนก็เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ตอนนั้นไปทั้งหมด 200 ชีวิต โดยสารรถคอกหมูกันไป เราไปทำฝายที่อำเภอนครไทย พิษณุโลก ไปทำโครงการเพื่อกักเก็บน้ำและตักน้ำเพื่อไม่ให้ไหลบ่ามาที่ชุมชนเร็ว พอทำงานเสร็จตอนขากลับ ก็เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน คือรถคันแรกซึ่งมีเพื่อนและพี่ที่สำนักงานนั่งไปด้วย เกิดขัดข้องแหกโค้งและข้างหน้าเป็นเหว แต่เดชะบุญที่รถไม่ได้ตกลงเหว มันไปติดแบร็เออร์ที่กิน ทั้งหมด 40 ชีวิตในรถปลอดภัยหมดทุกคน ผมก็เชื่อนะ เพราะในใจผมขอว่า ในหลวงรัชกาลที่ 9 ช่วยลูกด้วย ช่วยลูกด้วย ขอให้ปลอดภัยทุกคน ให้ท่านคุ้มครอง คนที่บาดเจ็บก็ถูกนำส่งโรงพยาบาล และได้มีการประสานติดตามจนปลอดภัยกันทั้งหมดครับ

“อาจารย์ถามว่าเหนื่อยมั๊ย เราก็เป็นคนตรงนะ ก็ตอบไปว่า
เหนื่อยมากเลยครับ เคยร้องไห้ด้วย อาจารย์ก็บอกว่าแค่เนี่ยยังจิบๆ
พระองค์ท่านเคยยิ่งกว่านี้แหละลำบากกว่านี้”

Q: เวลางานมีปัญหาหรือเหนื่อยก็ เรารู้สึกจิตใจตัวเองอย่างไร

ครูเต๋: ผมไม่รู้ว่ามันดูเวอร์ไปรีเปล่า แต่อาจารย์ที่ผมรักและเคารพเคยคุยกับผม อาจารย์ถามว่าเหนื่อยมั๊ย เราก็เป็นคนตรงเนาะ ก็ตอบไปว่าเหนื่อยมากเลยครับ เคยร้องไห้ด้วย อาจารย์ก็บอกว่าแค่นี้ยังจ๊ับๆ พระองค์ท่านเคยยิ่งกว่านี้และลำบากกว่านี้ ตอนแรกผมก็ยัง 50/50 อยู่ ยังไม่ 100% จนผมได้เห็นวิดีโอของท่านที่เขาเปิดให้ดูในโครงการ ผมก็แบบ โอ้โฮ สิ่งที่เราทำยังไม่ถึงเสียของที่ท่านทำเลย ผมเดินป่าก็จริงนะตอนไปโรงเรียน ตชด. แต่พอไปถึงก็มีรถโตมารับ แต่ท่านนี่คือเดินป่า 100% เลย พอมาคิดทบทวนดู เราก็หายเหนื่อยเลยครับ หลังจากนั้นผมก็ทำงานหนักกว่าเดิมมาโดยตลอด พอสร้างฝายเสร็จปั๊บ ปตท.ให้งบมาอีก ขอบริจาคปูนมาอีก ไปทำอีกครั้ง ทำทั้งหมด 5 ฝาย คือจากอำเภอเนินมะปรางไปอำเภอน้ำกุ่ม อำเภอนครไทย ระยะทางประมาณ 150 กิโลเมตร ไปจนรู้สึกว้ากั๊เลยครับ คือเราอยากให้ชาวบ้านมีน้ำใช้ อยากให้ป่าอุดมสมบูรณ์เหมือนเดิม อยากให้มีความชุ่มชื้นในป่า ผมก็เลยไปโดยไม่ได้มีการจ่ายค่าใช้จ่ายใดๆ

Q: เคยมีคำพูดหรือท่าทางการแสดง ออกของเด็กๆ ในพื้นที่ที่สร้างความ ประทับใจให้เราไหม

ครูเต๋: มีให้เห็นทุกโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนชายขอบเลยครับ แค่ว่ามาหาเขา เขาก็วิ่งเข้ามาทักตลอดครับ นึกไม่ถึงว่าไปซ้ำกัน 2-3 รอบ ได้เห็นถึงความเติบโตของเขาเนะครับ คือรอบแรกอยู่อนุบาล รอบสองอยู่ประถมต้น เขารู้ว่าเรามา เรามีอะไรมาสอนเขา เช่น เวลาผมไปผมก็จะสอนเขาทำน้ำยาล้างจาน น้ำยาซักผ้า ทำเสร็จปั๊บให้เด็กเอากลับบ้าน คือจะมีกิจกรรมแทรกระหว่างการทำฝายนะครับ เพื่อให้เด็กเรียนสามารถเรียนรู้และนำกลับไปทำใช้เองได้ คุณครูที่นั่นเขาก็รอครับ รอกิจกรรมจากทางเรา จากทางพี่ๆ จากทางอาจารย์ ทุกครั้งที่เราไป เด็กๆ ก็จะตั้งหน้าตั้งตารอเรา

บันทึกต้นกล้ารุ่น 4 & 7

ตามส่อง “ความสุขเท่าฟ้า”
ของ 2 พี่น้องแห่ง

สวนบุญตรี-ไร่ทักษม ณ เมืองคอน

“ ที่มีความสุขก็เพราะว่าเรา่วมกันคิด
ร่วมกันสร้างสรรค์สวนนี้ขึ้นมาตั้งแต่เริ่มต้น
ทั้งซื้อสวน การจัดการสวน ผลิต และ
กรรมวิธีต่างๆ เรา่วมกันคิดภายในครอบครัว
สิ่งเหล่านี้มันคือความสุขเล็กๆ ที่มหาศาล
ของสวนบุญตรี-ไร่ทักษมครับ ”

ว่าที่ร้อยตรี มานะวุฒิ ทองส่งโสม (บุก)

อายุ 28 ปี ข้าราชการครู

สิบเอก ชัชวาล ทองส่งโสม (เนตร)

อายุ 23 ปี นักศึกษา

สวนบุญตรี-ไร่กักสม ตำบลท่าขนาน อำเภอเชียรใหญ่

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ค่ายเยาวชนรุ่นงานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 4 และ 7 (ตามลำดับ)

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

เคยมีคำกล่าวว่า “ความสุข” ยิ่งสร้างยิ่งให้ ยิ่งได้รับกลับมาเท่าทวีคูณ ไม่เพียงแค่นั้น ยังมี คำกล่าวเสริมว่า “ความสุข” เป็นสิ่งที่ “ติดต่อกัน” หรือส่งต่อถึงกันได้แสนง่ายดายอีกด้วย ที่สำคัญ ความสุขเกิดหรือสร้างได้โดยแทบไม่ต้องใช้เงิน เรียกว่า “Happiness is Free of Charge” สุขได้ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย แต่แน่นอน ต้องอาศัยแรงความคิด แรงกาย และแรงบวกๆ ของหัวใจในสัดส่วนที่เหมาะสมจะลงตัวนิดหน่อยในการรังสรรค์ขึ้น ยิ่งถ้า ความสุขนั้นเริ่มจากที่บ้าน ก็ยิ่งรับประกันได้เลยว่า พลังงานของมันจะซจรขยายออกไปด้วยพลังฟิวชั่น ที่ไม่มีอะไรจะหยุดยั้งได้

ฟังดูเวอร์วังหรือ? เราว่าไม่นะ เพราะเรามีพยาน และหลักฐานชี้ชัดจากปากคำและประสบการณ์จริง ของสองหนุ่มพี่น้องจาก “ครอบครัวทองส่งโสม”

ที่แค่เห็นรอยยิ้มกว้างสดใสของทั้งคู่ เราก็รับรู้ได้ถึง การมีอยู่ของพลังงานวิชานั้นแบบเต็มๆ ไปฟังทั้งคู่ แบ่งปันเทคนิคการสร้าง “แหล่งพลังงานความสุข” ของพวกเขา

Q: เริ่มด้วยการแนะนำตัวกันสักหน่อย

บุก: ผมชื่อบุก นายมานะวุฒิ ทองส่งโสม จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ที่มหาลยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตอนนี้เป็นข้าราชการครูครับ

เนตร: ผมชื่อเนตร นายชัชวาล ทองส่งโสม เป็นน้องคนสุดท้องของครอบครัว กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี สาขาคณิตศาสตร์วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มหาลยราชภัฏนครศรีธรรมราช เรียนมาเอกเดียวกับพี่บุกเลยครับ (ยิ้ม)

Q: เรียนครูกิ่งคู่เลย เนตรมีพีบุกเป็น แรงบันดาลใจหรือเปล่า

เนตร: ใช่ครับ และมีอีกหลากหลายแรงบันดาลใจ ด้วยครับ อย่างแรกที่สำคัญที่สุดคือพื้นฐานของผม ที่เป็นลูกชานาชาสวน ก็ได้ซึมซับรับรู้ถึงโครงการในพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาตลอด และด้วยพื้นฐานของครอบครัวที่ไม่ว่าจะเป็นการทำงาน อาชีพหรือทำกิจกรรมอะไร พ่อแม่จะนำให้ลูกๆ ทั้งสามคนมาร่วมทำด้วยกันเสมอ เป็นการสร้างความรักความสัมพันธ์ หล่อหลอมซึ่งกันและกัน ให้เกิดความสามัคคี เริ่มต้นจากครอบครัวสู่โรงเรียน โรงเรียนก็มีคุณครูคอยหล่อหลอม คอยอบรม ชัดเกล้าให้มีวิชาการและปลูกฝังคุณธรรมเรื่อยมา พอเรียนปริญญาตรีก็มีโครงการดีๆ โดยเฉพาะโครงการค่ายเยาวชนร้งงานสืบสานพระราชดำริ เป็นโอกาสให้ผมได้เรียนรู้หลักการทำงาน ก็เกิดความปิติยินดีที่ได้สานต่องานของพระองค์ท่าน เป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้ผมได้มาทำงานเพื่อชุมชนแม้จะเป็นส่วนเล็กๆ น้อยๆ นะครับ

Q: แล้วยังไงมาจนถึง กิ่งคู่กันได้ เข้าร่วมโครงการเยาวชนร้งงานสืบสาน พระราชดำริ

บุก: ผมมีโอกาสได้รับคัดเลือกไปร่วมโครงการ ตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัยและได้รับความรู้ ความประทับใจมากมายจาก RDPB Camp เมื่อกลับมาบ้าน นอกจากเอาความรู้ใหม่ๆ กับไอเดียที่ได้มาเล่าให้พ่อกับแม่ฟังด้วยความตื่นเต้นแล้วก็ยังเล่าให้นุกฟังด้วย แשרประสบการณ์ให้เขาฟัง เขาก็ซึมซับมาตลอด พอถึงช่วงที่เขาเรียนมหาวิทยาลัย ผมก็คอยตามให้คำแนะนำปรึกษาครับ

เนตร: พี่นุกก็มาเล่าให้ฟังครับว่าการจะไปค่าย เราต้องมีคุณสมบัติอย่างนั้นอย่างนี้ ต้องมีการเตรียมตัว เพื่อส่งโครงการเข้าประกวดเพื่อรับการพิจารณาก่อน เยาวชนจึงจะได้รับคัดเลือกให้เข้าค่ายนี้ ผมก็มีการเตรียมการกับพี่นุก ซึ่งคอยเป็นที่ปรึกษาและก็หาทีมงานมาร่วมกันร่างโครงการที่ตอบโจทย์ทาง กปร. จนเขียนโครงการสำเร็จส่งไป แล้วผมก็ได้รับเลือกครับ

Q: ตอนไปค่ายเยาวชน RDPB แต่ละคนได้อะไรมาบ้าง

บุก: จากที่ผมได้ไปค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 4 ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จังหวัดนราธิวาส ก็ได้ไปเห็นแนวคิดต่างๆ ส่วนอันที่ประทับใจและนำมาใช้มาต่อยอด คือเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ เป็นการจัดสรรพื้นที่ว่าควรแบ่งน้ำเท่าไร ดินเท่าไร เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทสภาพที่เรามีอยู่จริง

แต่ต้องเล่าย้อนด้วยว่าที่จริงผมสนใจและเรียนรู้เรื่องนี้ตั้งแต่สมัยเรียน ม.4 ที่โรงเรียนเชียรใหญ่ ผมได้ไปเข้าค่ายของอาจารย์ยักษ์ (วิวัฒน์ ศัลยกำธร) ที่ศูนย์สิริกสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง เรียกว่าผมได้แนวคิดจากอาจารย์ยักษ์มาเป็นเบื้องต้น พอปี 2557 ผมจึงได้ร่วมโครงการค่ายเยาวชนรู่้งานสืบสานพระราชดำริ ซึ่งเป็นโอกาสสำคัญให้ผมได้เรียนรู้กระบวนการต่างๆ ภายในสวนมาตั้งแต่นั้นครับ

บุตร: ส่วนของผมก็ค่ายรุ่นที่ 7 ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จังหวัดเชียงใหม่ ก็ได้ไปเรียนรู้กระบวนการจัดการพื้นที่สวนหลายอย่าง รู้สึกประทับใจในรูปแบบกิจกรรมที่พี่ๆ เขาทำให้เรา ได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่างๆ มีการอธิบาย ตั้งประเด็น ทำลำดับขั้นตอนชัดเจน เช่นว่ามีการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ และมีพี่ๆ วิทยากรคอยให้ไกด์ไลน์ชี้แนะแนวทางเพื่อให้เราได้รับความรู้ที่ชัดเจนขึ้นด้วย แต่ที่ประทับใจที่สุดและเล็งเห็นว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้และต่อยอดได้เลยทันที ก็คือการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลภายนอก นั่นคือ เทคนิคการเก็บภาพและการถ่ายวิดีโอครับ

“สวนบุญตรี-ไร่ทักษมจะก่อให้เกิด
ความมั่นคงในด้านอาหาร
เพราะเราปลูกทุกอย่างที่เรากิน
และเรากินทุกอย่างที่เราปลูก
เหลือจากกิน เราก็แบ่งปัน-ขาย
และสิ่งเหล่านี้
ล้วนเป็นสิ่งที่ปลอดภัย ”

“สืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืน”

“บุก”

“ เมื่อเราได้นำสิ่งที่เราปลูกเอง ผลิตเอง
ทุกกระบวนการในการผลิต
เราใส่ใจ ตั้งใจสร้างสรรค์
ให้มีคุณภาพดีที่สุดในจำหน่าย
เราก็จำหน่ายสินค้าเหล่านั้นด้วยความสุข
ความพอใจ เงินที่ได้มาก็คือเงินที่บริสุทธิ์
จึงทำให้เกิดความสุขที่ยิ่งใหญ่ครับผม ”

“เนตร”

Q: พอทั้งสองคนกลับมาที่บ้าน เรามีแนวคิดอะไรที่จะมากำทำพื้นที่ที่เราได้อยู่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

บุก: หลังจากกลับมาจากรDPB Camp ก็ได้นำหลักคิดมาประยุกต์ใช้กับพื้นที่ของเรา เกี่ยวกับการจัดสรรพื้นที่ แบ่งพื้นที่ออกเป็นสวนๆ ไม่ว่าจะเป็นพื้นดิน พื้นน้ำ หรือที่อยู่อาศัย จากวันนั้นที่วาดในกระดาษ ตอนอยู่ในค่าย มาวันนี้เราสามารถทำให้มันเป็นรูปธรรมจับต้องได้ และเป็นที่รู้จักของผู้คน แค่นี้ก็ถือว่าประทับใจแล้วครับ

IUTS: ที่จริง คิดตั้งแต่ในค่ายแล้วว่าเราจะเอาองค์ความรู้จากกิจกรรมค่ายที่พี่เขาได้ถ่ายทอดมาให้เรา เป็นการกระตุ้นให้เราได้เกิดการเรียนรู้ เช่นการถ่ายภาพตัดต่อวิดีโอ การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับบุคคลภายนอก เราก็เห็นว่าสวนของเรามีเป็นรูปร่างแล้ว แต่จะทำยังไงให้บุคคลภายนอกได้รับรู้กิจกรรมภายในสวน เช่น ในสวนนี้เขาทำอะไรกัน ทำกันอย่างไร และผลผลิตหรือผลจากกิจกรรมที่ได้จากภายในสวนจะนำไปให้ผู้บริโภคที่ไหน ผมก็ได้ไม่นำองค์ความรู้เหล่านั้นมาประยุกต์ค่อยๆ เรียนรู้และปรับให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้นครับ

Q: แล้วเราปรึกษากับครอบครัวยังไงว่าจะทำแบบนี้

บุก: หลังจากที่เราที่กลับมาที่แรกก็ไม่กล้าที่จะบอกให้พ่อเปลี่ยน แต่ก็เอาภาพให้ดูว่าไปเรียนรู้อะไรมาบ้าง อันนี้มีจุดเด่นยังไง ก็พยายามกระตุ้นในสิ่งที่คิดว่ามันดีและเราสามารถปรับเปลี่ยนของเราให้เป็นแบบของเขาได้มาเปิดให้ดู ไม้ให้ฟัง แล้วก็ชวนให้เปลี่ยนเถอะ เปลี่ยนจากผืนดินที่เป็นนาข้าวปกติให้เป็นไร่นาสวนผสมแบบนี้ดีกว่า โนมน์าวอยู่พอสมควร เพราะว่าเดิมเนี่ย เรามีเฉพะนาข้าวอย่างเดียวก็พอมีเวลาว่างอยู่ แต่พอมาเปลี่ยนเป็นสวนบุญตรี-ไร่ทักสมแบบนี้ เวลาว่างตรงนั้นก็มาอยู่ในสวนเหมือนเดิมแต่มาเปลี่ยนจากการนั่งนอนอย่างเดียวเป็นทำกิจกรรมอยู่ในสวนแทน

IUTS: ตอนพ่อได้ยินจากพี่นุก ก็ยังลังเลไม่ตอบรับชัดเจน แต่ว่าพ่อก็รับฟัง ว่ามีข้อดีข้อเสียยังไง แล้วก็มาคิดดู พ่อก็ไปดูตามแปลง ดูลักษณะการขุดว่า ถ้าขุดแล้วเราจะกักเก็บน้ำยังไงให้ไม่แห้ง ให้น้ำมาใช้ ให้มีประโยชน์ในการปลูกพืช ก็ดูให้ชัดเจน เพื่อป้องกันเรื่องเวลาฤดูน้ำหลากไม่ให้น้ำไหลเข้าสวน ป้องกันปลาออกจากบ่อด้วย ก็ศึกษาอยู่โดยใช้เวลารวมๆ 2 เดือน สุดท้ายเราก็สามารถปรับการใช้พื้นที่ได้ลงตัว โดยรอบนอกจะปลูกเป็นไม้ยืนต้นตรงบ่อจะปลูกจำพวกพืชเศรษฐกิจ เช่น พริก มะเขือ ในน้ำก็จะปลูกพืชน้ำ เช่น บัว เพื่อเอาไว้บูชาพระ หรือจำหน่าย ปลูกพืชผลไม้เอาไว้บริโภค ส่วนใหญ่ที่เราปลูกเราจะนำมาบริโภคเพื่อดำรงชีวิตก่อนแล้วจากนั้นก็แบ่งให้ผู้อื่นด้วย ถ้ามีเหลือก็จำหน่าย มีการจัดพื้นที่ไว้เลี้ยงสัตว์ทำปุ๋ยสัตว์ แล้วก็พื้นที่อยู่อาศัยพื้นที่เหล่านี้คิดเป็น 20% ครับ

Q: แล้วเนตรกลับมาช่วยเติมเต็มในส่วนไหนบ้าง

เนตร: เริ่มแรกก็ดูแลเกี่ยวกับการตัดแต่งต้นไม้ จัดต้นไม้ให้เป็นสื่อคอนเทนต์ ให้ดูเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพราะที่ไปดูที่ศูนย์การเรียนรู้มันก็จะเห็นรูปแบบที่น่าเอี่ยมชมและเป้าหมายหลักคืออยากให้สวนบุญตรี-ไร่ทักษมเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ก็เลยนำองค์ความรู้ในการจัดรูปแบบสวนมาปรับให้มันดูน่าเอี่ยมชมมากยิ่งขึ้นครับ แล้วก็ได้เพิ่มเรื่องของปศุสัตว์ด้วยครับ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงเป็ด ไก่ กบ ต่างๆ ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น

Q: ตอนนี้มีสัตว์อะไรบ้าง

เนตร: ตอนนี้มีเป็ด ไก่บ้าน นกกระทา กบ ปลาตกประมาณนี้ครับ

บุก: นกกระทาของเราเนี่ย จะเริ่มตั้งแต่การปักไข่ อนุบาล ผสมพันธุ์เองทั้งหมด แล้วก็เก็บไข่ที่เหลือจากการบริโภคไปจำหน่ายที่ตลาดทุกวันเป็นรายได้ให้กับครอบครัว

Q: เรื่องการปักไข่ที่เราเรียนรู้มาจากที่ไหน

บุก: ตูปักไข่ตัวนั้นะครับ พ่อจะดูมาจาก YouTube ครับ เขาจะดูก่อนนอน หรือเวลาว่างจากการทำกิจกรรมต่างๆ แล้วก็มาบอกให้ข้อมูลปรณอันนั้นให้หน่อย สิ่งอันนี้ให้หน่อย แล้วพ่อก็เอามาประยุกต์ทำตูปักเองแล้วก็เรียนรู้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งสามารถปักได้ทั้งไข่ไก่บ้าน ไข่เป็ด ไข่นกกระทา ตอนนีพ่อบทจะเป็นผู้ปักไข่เองหมดเลยครับ

Q: ที่สวนบุญตรี-ไร่ทักษม เราวางแผนในการจัดพื้นที่ยังไง

เนตร: พื้นที่รอบนอกจะปลูกเป็นพวกพืชยืนต้น ไม่ใช่สอย ส่วนรอบในที่ก็จะลดหลั่นมาอีก เป็นพืชพวกต้นมะพร้าวครับ เพราะต้นมะพร้าวเนี่ยปลูกครั้งเดียวก็อยู่ได้อีกยาว ระหว่างต้นมะพร้าวก็จะปลูกพืชกินยอด เสริมด้วยหมาก เพราะหมากมันก็ทะยานขึ้นด้านบนไม่ได้แต่กิ่งก้านสาขามาก แล้วก็ปลูกพืชพวกส้มโอ กล้วย มะม่วงไว้กั้นบ่อ ส่วนตรงพื้นแสงบ่อก็ดูจะเป็นพวกพืชเศรษฐกิจของท้องถิ่นครับ มีพริก โหระพา ฝรั่งจีน มะเขือ อ้อย น้อยหน้า ต่างๆ

บุก: ผลผลิตที่ได้ก็นำมาประกอบอาหารในแต่ละมื้อของครอบครัวครับ แบ่งเพื่อนบ้านบ้าง เหลือจากนั้นแม่ถึงจะนำไปขายในตลาดนัดตอนเย็นหรือตอนเช้าของวันรุ่งขึ้นครับ นี่ก็เป็นกิจกรรมหลักของพวกเรา

เนตร: คือมันจะค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป แต่จะเน้นในส่วนพืชยืนต้นซะก่อน แล้วก็มาปลูกกล้วยเพื่อให้ต้นไม้ที่ขึ้นเกิดการเจริญเติบโตแข่งกัน และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปีแรกปลูกพวกไม้ยืนต้นและพืชที่ใช้ได้ในระยะยาวเช่นมะพร้าวก่อน อย่างที่พี่นกอธิบาย แล้วก็สลับไปกับกล้วย หลังจากนั้นก็ปลูกเป็นไม้ใช้สอยหลากหลายชนิดมาก เช่น ไม้กระถินณรงค์ มะฮอกกานี กระถิน เทพา ทุงฟ้า ใฝ่ ใฝ่กินหน่อ ใฝ่ใช้ไม้ พืชกินยอดชนิดต่างๆ ไม้ว่าจะเป็นชะอม ยอดมะกอก ยอดมันปู เป็นผักสวนครัวต่างๆ เป็นการปลูกผสมผสานกัน โดยหลักสำคัญในการปลูกก็คือปลูกพืชที่เรากินครับ

Q: ในสวนของเรา เราเห็นความเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้นบ้าง

นุก: ผมให้น้องตอบแทนได้เลยครับ

เนตร: (ยิ้ม) ที่ชัดเจนที่สุดคือครอบครัวมีความสุขในการทำสวนมากขึ้นโดยไม่ต้องเสียรายจ่ายที่อื่น เรามีทรัพยากรของเราเองและพร้อมที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่คนภายนอก เป็นแรงบันดาลใจให้คนที่ตั้งใจจะศึกษาผ่านสื่อโลกออนไลน์ได้รู้ จากการที่เขามาคอมเมนต์ ก็เห็นเลยว่าเราเป็นแรงบันดาลใจให้เขาได้เป็นอย่างดีครับ

Q: มีความสุขแค่ไหนกับสวนบุญตรี-ไรท์กสม

นุก: โห... มีความสุขมากเท่าฟ้าเลยครับ ไม่รู้จะบอกยังไง

เนตร: คือที่มีความสุขก็เพราะว่าเราด้วยกัน คิด ร่วมกันสร้างสรรค์สวนนี้ขึ้นมาตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งซื้อสวน การจัดการสวน ผลผลิต และกรรมวิธีต่างๆ เราด้วยกันคิดภายในครอบครัว สิ่งเหล่านี้มันคือความสุขเล็กๆ ที่มหาศาลของสวนบุญตรี-ไรท์กสมครับ

ส่วนที่ตั้งชื่อว่า “สวนบุญตรี-ไรท์กสม” ก็มาจากเดิมที่แม่ชื่อบุญศรี ทองส่งโสม พ่อชื่อไมตรี ทองส่งโสม ก็เลยคิดชื่อโดยเอา “บุญ” มาจากแม่ เอา “ตรี” มาจากพ่อ มาผสมกันเพื่อสื่อว่าสวนนี้เกิดจากพ่อและแม่หล่อหลอมสร้างขึ้นมา ส่วนไรท์กสม หมายถึงสวนหรือไร่ที่ปลูกและพิทักษ์ (ทักษ์) รักษาแบบผสม (สม) ผสานครับ

“เราอยากเผยแพร่เรื่องนี้ให้กับทุกคนทุกกลุ่มอายุ เพื่อให้เป็นฐานชีวิตที่มั่นคงแก่ชาวล้านน้ันครับ ”

Q: คิดว่าสวนบุญตรี-ไร่ทักษมจะก่อให้เกิดความยั่งยืนกับเราและครอบครัวเราอย่างไรบ้าง

บุก: สวนบุญตรี-ไร่ทักษมจะก่อให้เกิดความมั่นคงในด้านอาหารเพราะเราปลูกทุกอย่างที่เรากิน และเรากินทุกอย่างที่เราปลูก เหลือจากกินเราก็แบ่งปัน-ขาย และสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ปลอดภัย เพราะเราปลูก เราหวังที่จะกินเอง เพราะฉะนั้นเราต้องดูแลสุขภาพของเรา สิ่งต่างๆ ที่เราปลูกจึงปลอดภัยแน่นอนคนที่เราจะเอาไปกินต่อก็ปลอดภัยไปด้วย

เบตร: เมื่อเราได้นำสิ่งที่เราปลูกเอง ผลิตเอง ทุกกระบวนการในการผลิตเราใส่ใจ ตั้งใจสร้างสรรค์ให้มีคุณภาพดีที่สุดไปจำหน่าย เราก็จำหน่ายสินค้าเหล่านั้นด้วยความสุขความพอใจ เงินที่ได้มาก็คือเงินที่บริสุทธิ์จึงทำให้เกิดความสุขที่ยิ่งใหญ่ครับผม

บุก: ครับ แล้วทั้งหมดนี้ก็คือการสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัวของเรา และสวนบุญตรี-ไร่ทักษมแห่งนี้ครับ

“ความหวังคืออยากให้ที่สวนเป็นศูนย์การเรียนรู้
เต็มรูปแบบ เพื่อให้บุคคลภายนอกหรือบุคคลที่สนใจ
เข้ามาเรียนรู้การดำเนินชีวิตภายใต้แนวคิด
เกษตรทฤษฎีใหม่และหลักเศรษฐกิจพอเพียงครับ”

Q: อะไรคือความภาคภูมิใจและความมุ่งหวัง
จากการได้ร่วมสร้างสวนบุญตรี-ไร่ทั๊กสม
กับครอบครัว

เบต: ภูมิใจทุกอย่างตั้งแต่การได้ร่วมด้วยช่วยกัน
ในทุกกิจกรรมของครอบครัวเรา เมื่อมีการประกาศ
ให้คนภายนอกรู้เราก็มีความสุขร่วมกัน และที่ประทับใจ
อย่างยิ่ง คือเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาสมเด็จพระ
กนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เสด็จมาที่ปากพ่อง ผมก็ได้
มีโอกาสนำข้าวแบรินต้นสีตปลูกข้าวจากสวนบุญตรี-
ไร่ทั๊กสม ไปถวาย 2 กระเช้าด้วยกันครับ กระเช้าแรก

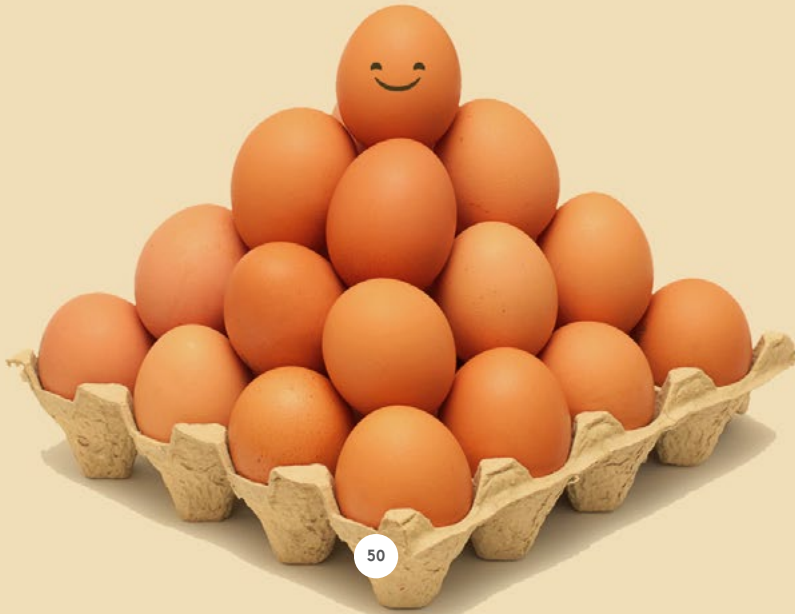
ให้พ่อถวายเป็นข้าวขาว อีกกระเช้าหนึ่งให้แม่ถวาย
เป็นข้าวกล้อง ผมยืนอยู่ตรงกลางก็ได้สื่อสารกับ
พระองค์ท่าน ก็มีความปิติยินดีปลาบปลื้มใจมาก
เป็นแรงบันดาลใจให้เราได้ทำงานให้เต็มความ
สามารถครับ

บุก: ความหวังคืออยากให้ที่สวนเป็นศูนย์การเรียนรู้
เต็มรูปแบบ เพื่อให้บุคคลภายนอกหรือบุคคลที่สนใจ
เข้ามาเรียนรู้การดำเนินชีวิตภายใต้แนวคิดเกษตร
ทฤษฎีใหม่และหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยากเผยแพร่
เรื่องนี้ให้กับทุกคนทุกกลุ่มอายุเพื่อให้เป็นฐานชีวิต
ที่มั่นคงแก่เขาเหล่านั้นครับ 🙏

บันทึกต้นกล้ารุ่น 8

หนุ่มน้อยหัวใจแกร่ง โฝแรงพันธุรีอค
ผู้สร้าง “ศรिताออร์แกนิกฟาร์ม”

“ ถ้าเหนื่อยถ้าท้อ
ให้มองที่พ่อหลวง
แล้วสู้ต่อไปครับ ”

เจนณรงค์ ศรีรักษา อายุ 22 ปี

นักศึกษาและเกษตรกร เจ้าของโครงการ
ศรีทาออร์แกนิกฟาร์ม บ้านนาแหม
ตำบลนาแหม อำเภอเมือง จังหวัดเลย

ค้าขายเขาวงกตร้านสืบสานพระราชดำริ รุ่นที่ 8
ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เจนณรงค์ ศรีรักษา ลูกชายคนเล็กของครอบครัวเกษตรกรที่บ้านนาแหม ตำบลนาแหม อำเภอเมือง จังหวัดเลย คนนี้ เป็นเด็กหนุ่มไฟแรงใจแกร่ง สมชื่อเล่น “ร็อค” ที่แปลว่า หินผา ผิดจากอายุที่ยังอ่อนเยาว์เพียง 22 ปี และหน้าที่หลักที่ยังเป็นนักศึกษาปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เขาไม่เพียงกล้าคิด กล้าทำ กล้าฝ่าฟันสร้างสิ่งใหม่ ด้วยพลังงานในหัวใจที่แรงจัดและเต็มเปี่ยมแบบคนรุ่นใหม่เท่านั้น หากเขายังมีความคิดอ่านเป็น ผู้ใหญ่ที่คิด-สร้าง-ทำตามแผนอย่างอดทนและมีกลยุทธ์สมกับที่เลือกเบนเข็มมาเรียนด้านการตลาดตามคำแนะนำของแม่ผู้มีวิสัยทัศน์มองเห็นภาพกว้างทางไกลแทนการเลือกเรียนเอกกฎหมายตามความตั้งใจเดิม

เราจะใช้โอกาสนี้มาทำความรู้จักกับ “ร็อค” ในฐานะ นักการตลาดเกษตรกรรมรุ่นใหม่ เจ้าของโครงการ

“ศรีทาออร์แกนิกฟาร์ม” ที่เขามุ่งสร้างสรรค์พัฒนา ร่วมกับครอบครัวเพื่อให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ เกษตรอินทรีย์ผสมผสานสืบสานพระราชดำริสู่ความยั่งยืนสำหรับชุมชนที่เรารักกัน

Q: การไป RDPB Camp รุ่นที่ 8 ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจอะไรบ้าง

ร็อค: จากการที่ผมได้เข้าไปศึกษาที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนครนะครับ อันดับแรกเลยคือความภาคภูมิใจที่เราได้รู้จักเพื่อนๆ จากหลากหลายสถาบันที่เราได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และก็รวมไปถึงความรู้จากภูพานที่ทางหน่วยงานของ กปร. ได้จัดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเพาะเห็ด ทำนา เกษตรอินทรีย์ เลี้ยงกบและอื่นๆ อีกมากมายที่กลายเป็นแรงบันดาลใจให้กับนักศึกษาที่เข้าไปเรียนรู้ ได้มาต่อยอดพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนของตัวเองครับ

Q: ได้เรียนรู้อะไรบ้าง ตลอดช่วงเวลา 6-7 วันที่อยู่ที่ค่าย

ร็อก: ได้เรียนรู้ว่าเกษตรพื้นฐานทำอะไรบ้าง จากนั้นก็ได้ศึกษาเรียนรู้ว่าการจะทำเกษตรผสมผสานหรือจะพัฒนาชุมชนได้ ต้องทำอะไรบ้าง ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ด การทำนาโยน การศึกษาดิน ดูว่าควรต้องปรับปรุงบำรุงดินยังไง เรียนรู้ว่าจะสื่อสารความรู้สู่ชุมชนยังไง ให้เขาเข้าใจได้ง่าย เพราะว่าถ้าพูดถึงการเกษตรส่วนใหญ่มักจะเป็นเชิงวิชาการทำให้ชุมชนไม่อยากจะฟังเพราะเบื่อนอกจากนั้น ก็ยังได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง คุณจะทำยังไงถ้าคุณมีป่าชุมชนอยู่แล้ว แทนที่คุณจะปล่อยให้คุณเอาไม้ที่มีมูลค่าไปปลูกเพิ่มเติมเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนด้วย และจะต้องทำยังไงนะครับ

Q: หลังจากที่ได้ไปค่ายมาเราได้้นำแนวคิด องค์ความรู้ หรือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ ตามแนวพระราชดำริ มาปรับใช้ยังไงบ้าง

ร็อก: ศาสตร์ของพระราชินี ประการแรกที่เรานำมาใช้คือการพออยู่ พอกิน พอใช้ ซึ่งตั้งแต่แรกเราเริ่มด้วยการทำสิ่งที่เราอยากก่อน เราอยากกินก็ปลูกในสิ่งที่เราจะกิน เราอยากใช้ เราก็ทำในสิ่งที่เราจะใช้ ซึ่งตรงนี้เราก็ได้ต่อยอดมาจากศาสตร์ของพ่อเช่นเดียวกัน อันดับแรกเราได้ทำในเรื่องของผัก เราปลูกผักที่เราอยากกิน เมื่อเหลือเราก็ขายในส่วนของ การเลี้ยงสัตว์ก็เช่นกันครับ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนไปได้มากเลยครับ

“ การได้ไปเห็นพื้นที่
ของเกษตรกรตัวอย่าง
จากการเข้าค่ายในโครงการฯ
เป็นตัวผลักดันสำคัญเลยครับ
ที่เราต้องมาทำที่พื้นที่ของเรา ”

Q: ตอนที่ได้ไปได้ความรู้มา เรารู้สึกว่ายากกลับมากำเลยไหม

ร็อก: ตอนนั้นไม่อยากกลับมาทำ 100% เลยครับ อยากทำทันทีเลย หนึ่งแรงผลักดันคือ สิ่งที่เราไปเจอมา นั้น เราเห็นว่ามันง่ายมากครับ พอได้ศึกษาได้เห็นตัวอย่างจริงก็คิดทันทีเลยว่า กลับไปฉันจะต้องทำ เพราะมันทำไม่ยาก แถมช่วยเรื่องค่าใช้จ่ายของครอบครัวด้วย อันนี้คือความคิดแรกเลยครับ หลังจากนั้นพอกลับมาผมก็คิดวางแผนว่าเราจะทำอะไรดี ก็เลยได้ไปคุยกับคุณพ่อคุณแม่ว่าอยากทำศูนย์เรียนรู้ เรามาทำกันไหม ท่านก็คิดกันสักพักแล้วตอบว่า โอเคทำก็ทำ เพราะยังไม่มีมันก็ช่วยลดค่าใช้จ่าย และทำให้เรามีเงินมีใช้ ไม่ได้สิ้นเปลืองงบประมาณด้วยครับ

Q: ตัวอย่างสำคัญหรือรูปธรรมอะไร ที่เป็นแรงผลักดันให้เราอยากมากดลองทำ

ร็อก: การได้ไปเห็นพื้นที่ของเกษตรกรตัวอย่างจากการเข้าค่ายในโครงการฯ เป็นตัวผลักดันสำคัญเลยครับว่าเราต้องทำนะ เพราะว่าผมได้ไปดูงานของเกษตรกรตัวอย่างคือคุณแม่ท่านหนึ่ง และเรียนรู้ว่าก่อนที่แม่จะสำเร็จมาขนาดนี้ แม่ก็มีหนี้เหมือนกัน แม่ก็เริ่มจากศูนย์เหมือนกัน แต่แม่ก็ไม่ย่อท้อ เพราะแม่มองว่าถ้าเราตั้งใจจะทำอะไรแล้วเราทำได้ทุกอย่างอย่างแน่นอน นี่จึงเป็นแรงผลักดันให้ผมอยากทำนะครับ พอเล่าเสร็จแล้ว แม่ก็พาไปดูครับ ว่าแม่ทำอะไรบ้าง แม่มีสระน้ำนะ แล้วแม่ก็เลี้ยงปลาเลี้ยงกบด้วย ซึ่งรายได้ต่อวันที่แม่ขายต้นพันธุ์กบนะตัวละบาท 10,000 ตัวก็หมื่นบาทแล้วนะ ถ้าเหลือแม่ก็แจก นี่คือสิ่งที่ทำให้ผมมีไฟอยากกลับมาทำให้ครอบครัวและชุมชนของผมครับ

Q: หลังจากกลับมาแบบมีไฟ มีแรงบันดาลใจว่าต้องทำอะไรสักอย่างในพื้นที่ตัวเอง ร็อกมีแนวคิดยังไงว่าเราจะทำศูนย์เรียนรู้อะไร

ร็อก: หลังจากกลับมาเราก็มาดูบริบทและพื้นที่ของตัวเองว่าเรามีพื้นที่ทำไหม อันดับแรกผมก็ดูพื้นที่ของชุมชน ว่ามันมีพื้นที่สาธารณะไหม เพราะเราอยากทำให้มันเป็นภาพรวมของชุมชนไปเลย แต่ด้วยปัจจัยหลายอย่างนะครับ เพราะว่ามันเป็นพื้นที่สาธารณะ เป็นพื้นที่ของหลวงด้วย ก็จะมีเอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ มากมาย ที่เราจะต้องดำเนินการก็เลยกลับมาบ้านคุยกับพ่อแม่ว่าเราสามารถใช้ที่ที่เราได้อยู่ทำได้ไหม ท่านก็บอกว่าได้ทำเลย หลังจากนั้นเราก็ใช้พื้นที่ขนาด 1 ไร่ 2 งาน ของเรานี้แหละครับ มาทำเป็นศูนย์เรียนรู้ โดยเริ่มจากการจัดการพื้นที่ที่จากเดิมปลูกแต่ไม้กับลำไยเป็นหลัก ก็มาทยอยปลูกไม้ต่างๆ เพิ่มเติมแบ่งเป็นโซนๆ และมีโซนสัตว์เศรษฐกิจด้วย โดยไม่ลืมที่จะคงโซนไม้ของเราไว้ และนำไม้ไผ่มาเป็นวัสดุในการทำสิ่งต่างๆ ต่อยอดในโครงการ เกิดเป็นศรัทธาออร์แกนิกฟาร์มเกษตรอินทรีย์ผสมผสานนั่นเองครับ

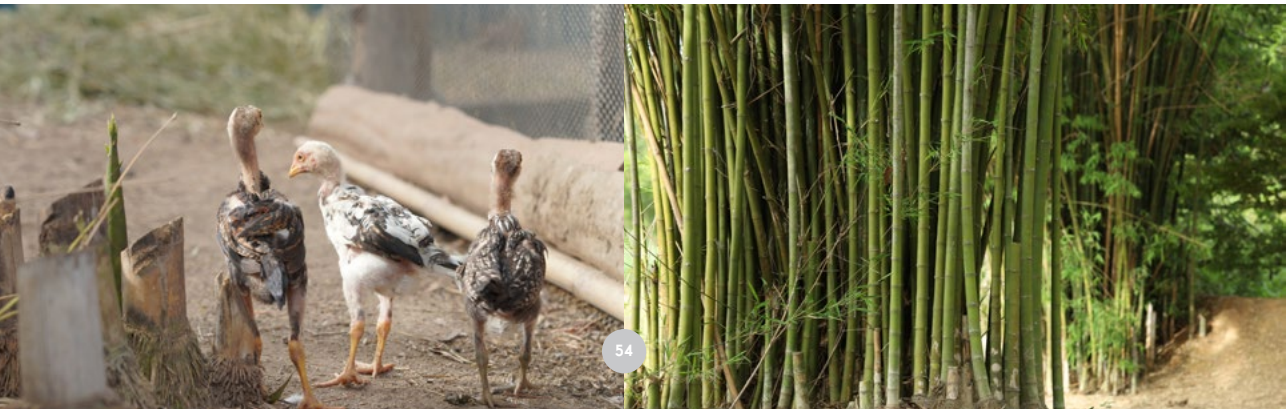

Q: แล้วยกลงมือทำในศูนย์เรียนรู้ของเราจริงๆ เริ่มจากทำอะไรบ้าง

วีรอก: สิ่งแรกที่ผมนำมาทำคือ อุโมงค์ผักครับ เพราะตอนที่ไปดูเห็นเลยว่าทำไม่ยากและวัสดุที่ใช้คือไม้ไผ่ ซึ่งมันตอบโจทย์ในพื้นที่ของเราว่าเรามีไม้ไผ่อยู่จำนวนมาก เราเลยนำมาจัดทำ พอทำอุโมงค์เสร็จก็ขยายไปจนถึงทำรั้วไม้ไผ่ทั้งหมดที่จะแบ่งเป็นโซนให้กับสัตว์เศรษฐกิจของเรา ใช้เวลา 1 เดือน ในการทำรั้วไม้ไผ่ ยาวประมาณ 2.50 เมตร และก็โรงเห็ดด้วยครับ จากที่ไปศึกษามาคือการทำเห็ดฟาง แล้วยุติกว่าไม่ใช่เรื่องยากเมื่อเรารู้ก่อนซื้อ และวัสดุต่างๆ ที่นำมาใช้ก็หาไม่ยากด้วย ในการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจก็ได้้นำความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่ กบ ปลาตก หอย มาใช้ แต่อีกอย่างที่ผมอยากทำมากคือการเลี้ยงปูนา ซึ่งตอนนี้เรากำลังศึกษาในส่วนนี้อยู่เพื่อที่จะนำมาเพิ่มเติมต่อไปครับ

สำหรับไก่ ทางเรามีไก่สองชนิดครับ คือ ไก่พื้นเมือง อันนี้เอามาทำอาหารอร่อยมาก เรียกว่า ไก่ได้นำ ครับ ถือว่าเป็น signature ของชุมชนหรือของจังหวัดเลยได้เลยครับ ต่อมาคือ ไก่ไข่อารมณ์ดี ทำไม่ถึงเรียกแบบนั้น เพราะว่าทั่วไปเนี่ยเรามักเห็นว่าเขาจะเลี้ยงแบบขังเป็นโรงปิด แต่ของเราก็มีพื้นที่ให้เขาเดินเล่น ซึ่งตรงนี้จะทำให้เขาไม่เครียด เขาจะสามารถหากินได้ทั่วไปเหมือนไก่บ้าน พอเขาไม่เครียดแล้ว เขาก็จะสามารถออกไข่ได้เยอะกว่าปกติครับ

ส่วนกบ ตอนแรกที่ไปภูพาน ผมไม่เคยรู้เลยว่าเราเลี้ยงกบได้ด้วย เพราะตอนอยู่ที่บ้านก็ไปจับเอาตอนฝนตก พอรู้ว่ามันเลี้ยงได้ก็เลยมาคุยกับพ่อว่าเราเลี้ยงกบกันไหม เมื่อตกลงใจกันว่าจะเลี้ยงกบ เราก็ได้รับการสนับสนุนเรื่องงบประมาณจากทั้งพี่ชายและพี่สะใภ้ ทำให้เราได้เริ่มต้นเลี้ยงกบกัน ซึ่งเลี้ยงไม่ยากเลยครับ แค่ว่าท่อปูนซีเมนต์มาใช้ ขนาดท่อ 100 จำนวน 1 ท่อเนี่ยสามารถเลี้ยงได้ 50 ตัวครับ เราจะใช้หัวอาหารปกติ แต่พอเลี้ยงไปสักพักแล้วเราก็จะสามารถทำหัวอาหารให้เขากินได้เองครับ แล้วอีกอย่าง เรายังนำไม้ไผ่มาฆ่าซีกทำเป็นที่อาศัยของกบด้วยครับ ถามว่าทำไมต้องเป็นไม้ไผ่ เพราะหนึ่งเลยคือไม้ไผ่มีความกลวงข้างใน เราสามารถเอาไปวางเผื่อให้เขาซ่อน หรือหลบจากความร้อนได้ แล้วข้างในของไม้ไผ่ก็เก็บความชื้นและความเย็นได้ดีด้วยครับ ทำให้กบเจริญเติบโตได้เร็วกว่าเดิม

“บอกพ่อแม่ว่า เราจะปลูกทุกอย่างที่เราอยากกิน กินทุกอย่างที่เราปลูก เลี้ยงทุกอย่างที่อยากกินและกินทุกอย่างที่เลี้ยง ทำทุกอย่างที่ต้องใช้และใช้ทุกอย่างที่ทำ”

Q: การดำเนินชีวิตของครอบครัวเราเป็นยังไงบ้าง

ร็อก: อันดับแรกเลยคือเรารู้สึกว่าเรามีความสุขขึ้น เพราะว่าเรามีทุกอย่างแบบที่ไม่ต้องซื้อ เหมือนซูเปอร์มาร์เก็ตเล็กๆ ที่เรามาเดินจับจ่ายใช้สอยโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย อยากกินไข่ก็เดินเข้าเล้าไก่ อยากกินหน่อไม้ก็เดินไปที่กอไผ่ แล้วก็ตัดเอามาทำกับข้าวได้เลยไม่ต้องไปซื้อ อีกทั้งเราไม่ได้มีความสุขแค่ทางใจอย่างเดียว เรายังสามารถที่จะแบ่งขายหลังจากที่เหลือจากการกิน และแบ่งปันเพื่อนบ้านและคนในชุมชนที่มาศึกษาเรียนรู้กับเรารับ

Q: คิดว่าผลลัพธ์จากการทำอันนี้จะเป็นอย่างไ

ร็อก: จากที่เราได้เห็นก็คือเป็นขั้นแรกที่เราได้ทำนะครับ แล้วหลังจากนี้เราก็จะศึกษาและพัฒนาต่อยอดต่อไป ไม่ว่าจะเป็นด้านไผ่ สัตว์เศรษฐกิจ รั้วกินได้ อุโมงค์ผัก หรืออะไรก็ตาม เราจะพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลให้เป็นเกษตรอินทรีย์ผสมผสานอย่างครบวงจรครับ

Q: คิดว่าสิ่งที่ทำอยู่ตอนนี้จะก่อให้เกิดความยั่งยืนกับเราได้ยังไง

ร็อก: ผมแบ่งเป้าหมายของศูนย์เรียนรู้ของเราออกเป็น 3 ช่วงด้วยกันครับ คือช่วงแรกลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยผมบอกกับพ่อแม่ว่าเราจะยึดหลักนั้นนะ... “เราจะปลูกทุกอย่างที่เราอยากกิน กินทุกอย่างที่เราปลูก เลี้ยงทุกอย่างที่อยากกินและกินทุกอย่างที่เลี้ยง ทำทุกอย่างที่ต้องใช้และใช้ทุกอย่างที่ทำ” ครับ ต่อมาช่วงที่ 2 คือมีรายได้และลดภาระหนี้สินในครอบครัว ในสวนเราคือถ้ามีเหลือก็แบ่งปัน และแบ่งมาขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัวครับ 3 คำง่ายง่าย กิน แบ่งปัน ขาย ส่วนช่วงที่ 3 ก็คือช่วงที่เราจะทำการศูนย์การเรียนรู้ให้คนในชุมชนเข้ามาศึกษาเรียนรู้สู่การพัฒนาต่อไป เมื่อทำครบ 3 ช่วงนี้ได้ก็จะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ศูนย์การเรียนรู้ที่ยั่งยืนนั่นเองครับ

“ สิ่งสำคัญมากที่สุดที่ได้เรียนรู้จากค่ายคือ
การรักคนอื่นเหมือนรักคนในครอบครัวของตัวเอง
ซึ่งก็คือ “การแบ่งปัน” นั่นเองครับ ”

Q: นอกจากภาพรวมที่เล่าให้ฟังแล้ว มีอะไรที่เป็นการยืนยันได้ว่าสิ่งที่เราทำเป็นเกษตรอินทรีย์ผสมผสาน เป็นสิ่งที่ปลอดภัยจริงๆ

ร็อก: แน่แน่นอนว่าถ้าพูดถึงเกษตรอินทรีย์ ความปลอดภัยต้องมาเป็นอันดับหนึ่ง เพราะทุกอย่างที่เราทำคือเรากินเองใช้เอง ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ยคอก ปุ๋ยกลีบกอง ปุ๋ยไล่เดือน น้ำหมักชีวภาพ เราก็ทำเองทั้งหมด เราจึงมั่นใจว่าสิ่งที่เราทำนั้นปลอดภัย และต้องไม่มีสารเคมี 100% ครับ ในส่วนของอาหารสัตว์อาหารไก่เนี่ยเราก็ทำเองครับ เพราะต้องการที่จะลดต้นทุน เราจึงทำเองโดยใช้หน่อกล้วยมาสับผสมกับรำอ่อน ตัวนี้ก็เป็นอีกหนึ่งอย่างที่การันตีได้ว่าทุกอย่างปลอดภัย 100% ครับ

Q: เราลองผัดลองดูและศึกษายังไงถึงได้มาเป็นแบบนี้

ร็อก: ในส่วนนี้ก็ต้องขอขอบคุณทางสำนักงาน กปร. อีกเช่นเคยนะครับ ที่ให้เราได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้ผ่าน RDPB Camp หลังจากที่เราได้กลับมาศึกษาเพิ่มเติมจากคนที่มีความรู้ในชุมชน และศูนย์เรียนรู้ต่างๆ มาปรับใช้กับศูนย์เรียนรู้ของเราครับ

Q: นอกจากที่เล่ามา มีส่วนไหนอีกบ้างที่เราทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน

ร็อก: อีกหนึ่งส่วนที่สำคัญมากที่สุดก็คือ สวนสมุนไพรครับ เพราะว่าเราได้ส่งโครงการเข้าประกวด คือโครงการ “ฟายในป่าร้านยาในชุมชน” เป็นอีกหนึ่งที่เราได้รับแรงบันดาลใจในการส่งเข้าประกวด และได้รับรางวัลรองชนะเลิศระดับประเทศมาครับ เราจึงได้มาจัดทำสวนสมุนไพรแห่งนี้ขึ้น โดยใช้พื้นที่สาธารณะในการปลูกพืชสมุนไพร และใช้หลัก “บวร” ประกอบด้วย บ้าน วัด โรงเรียน เข้ามาช่วยในการสร้างสรรค์ดำเนินงาน แล้วเราก็เพิ่มชุมชนเข้าไปด้วยเพื่อสร้างความสามัคคี และเพื่อที่จะให้คนในชุมชนได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ในที่สุดตอนนี้ก็ได้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนไปแล้วครับ

“อันดับแรกเลยคือ
เรารู้สึกว่าเรามีความสุขขึ้น
เพราะว่าเรามีทุกอย่างแบบที่ไม่ต้องซื้อ
เหมือนซูเปอร์มาเก็ตเล็กๆ
ที่เรามาเดินจับจ่ายใช้สอย
โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย”

Q: อะไรคือสิ่งเรียนรู้จาก RDPB Camp ที่ถือเป็น ความรู้นอกห้องเรียน หรือนอกมหาวิทยาลัย ที่สำคัญที่สุดที่เรือคได้รับและติดตัวมาจนถึงทุกวันนี้

รือค: น่าจะเป็นการรักคนอื่นเหมือนรักคนใน ครอบครัวของตัวเอง ซึ่งก็คือ “การแบ่งปัน” นั้นเองครับ อันนี้คือติดตัวมาโดยปริยายเลยครับ ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดจากพ่อแม่ หรือการเรียนรู้อะไรก็ตาม จากค่าย จากพี่ๆ ที่บอก ที่สอนเรา เมื่อเรามีพ้ออยู่พ้อกินแล้วถ้าเหลือเราก็นำมาแบ่งปัน อันนี้เป็นสิ่งที่จำขึ้นใจเลยครับ

Q: เคยมีคนมาสบประมาทเราไหมว่า อายุแค่นี้ยังเป็นเด็กอยู่จะมาสอบอะไรใครได้

รือค: มีครับและสิ่งที่ทำให้ผมแก้จุดนั้นได้ก็คือ การทำให้เขาเห็นไปเลยครับ คือพูดง่ายๆ ว่าคนรุ่นก่อนเขาคุ้นเคยกับการทำแบบเดิมมาก่อน การที่เราจะมาเปลี่ยนแนวคิดเขาย่อมเป็นเรื่องที่ยาก แต่ก็ไม่ได้อยากเกินไปครับ เราก็ไม่ต้องบอกอะไรมาก เราแค่ทำให้เขาเห็น เขาก็เข้ามาดูแล้วก็ทำตามสรุปสุดท้ายก็เป็นตามนั้นครับ ยิ่งพ้อคนในชุมชนเข้ามาดูแล้วบอกว่า โอ้โฮ ทำไปได้เยอะแล้วนะ ทำให้เรายังมีกำลังใจในการทำสิ่งเหล่านี้มากขึ้นอีก เพราะได้รู้ว่าสิ่งที่เราทำไปไม่สูญเปล่าครับ

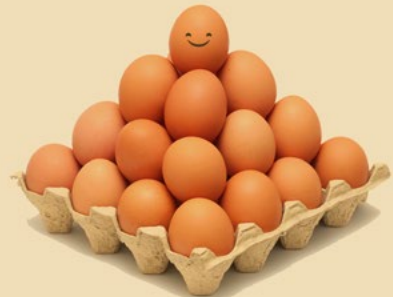
Q: มีอะไรที่อยากฝากถึงผู้จัดทำ โครงการ RDPB Camp และคนรุ่นใหม่ ที่จะมาเป็นรุ่นน้องเราในอนาคตบ้าง

รือค: อันดับแรกคือต้องขอบคุณที่มีโครงการแบบนี้ขึ้นมาให้เด็กรุ่นใหม่ได้เข้าไปใช้พื้นที่นั้นแสดงศักยภาพของตัวเองหรือได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เรายังขาดอยู่ครับ อยากให้มีโครงการแบบนี้

อยู่ต่อไป และก็อยากฝากถึงน้องๆ ที่มีความคิดแล้ว แต่ยังไม่กล้าลงมือทำว่า อยากให้ลองๆ ลองเข้ามาดูว่าสิ่งที่เราคิดอยู่นั้นทำได้จริงไหม ลองมาดูและลองลงมือทำดูก่อน แล้วเราจะรู้ว่าอะไรก็ตามทำได้หรือไม่ได้ขึ้นอยู่กับตัวเราเท่านั้นจริงๆ และที่ขาดไม่ได้เลยก็คือพ้อและแม่ของผมนะครับ ถ้าท่านไม่เห็นด้วยโครงการและศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ก็จริงจะไม่ได้เกิดขึ้น ต้องขอขอบคุณครอบครัว ที่ปรึกษา ที่ท่านได้ให้ความรู้และให้การสนับสนุนทำให้เกิดสิ่งต่างๆ เหล่านี้ขึ้นมา ขอขอบคุณมากครับ

Q: ใครคือบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจของรือค

รือค: บุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจหรือต้นแบบของผมนั้นก็คือพ่อหลวงรัชกาลที่ 9 ครับ ทรงทำโครงการพระราชดำริต่างๆ ที่ทำให้เราได้ศึกษาเรียนรู้ เป็นแบบอย่างให้เราไม่ท้อ พ้อผมเคยบอกผมว่าแม้จะเหนื่อยจะท้อเท่าใดให้ย้อนไปมองดูที่พ่อหลวงถึงแม้ว่าท่านจะเป็นพระมหากษัตริย์ที่สูงส่งแต่ท่านไม่เคยหยุดทรงงานเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีเลยผมนึกถึงว่าเราจะเหนื่อยจะท้อผมนึกถึงพ่อหลวงแล้วก็สู้ต่อไปครับ 🙏

เหล่าต้นกล้า

นายวรวิทย์ วงษ์เล็ก

Trash Lucky
RDPB Camp รุ่น 3
Facebook: Trash Lucky
Line ID: @trashlucky
โทรศัพท์: 080-115-7956

ว่าที่ร้อยตรี มานะวุฒิ ทองสงโสม

สวนบุญบุตร-ไร่ทักษม
RDPB Camp รุ่น 4
Facebook: manawut thongsongsom
Line ID: 093-695-5179
โทรศัพท์: 093-695-5179

นายธีรวัฒน์ สาลีผล

เด็กปลูกข้าว
RDPB Camp รุ่น 5
Facebook: Teerawat Saleepol
Line ID: 065-698-1786
โทรศัพท์: 065-698-1786

ว่าที่ร้อยตรี วีระบุญกิตติ ชุมพร่อง

จิตอาสา
RDPB Camp รุ่น 6
Line ID: veeraboonkittae
โทรศัพท์: 094-604-5885

สิบเอก ชัชวาล ทองสงโสม

สวนบุญบุตร-ไร่ทักษม
RDPB Camp รุ่น 7
Facebook: ชัชวาล ทองสงโสม
Line ID: 095-328-3714
โทรศัพท์: 095-328-3714

นายเจนณรงค์ ศรีทา

ศรिताออร์แกนิกฟาร์ม
RDPB Camp รุ่น 8
Facebook: Rock Chennarong
Line ID: 098-640-8653
โทรศัพท์: 098-640-8653

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
เลขที่ 2012 ซอยอรุณอมรินทร์ 36 ถนนอรุณอมรินทร์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร
โทร. 0-2447-8500-6 โทรสาร : 0-2447-8562

WWW.RDPB.GO.TH

จัดพิมพ์ปี 2563 จำนวน 200 เล่ม

